UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

Ukrainian Museum-Archives of Cleveland
Displaced Persons Camp Periodicals collection

Item in Public Domain or an Orphan Work:

The United States Holocaust Memorial Museum Library respects the copyright and intellectual property rights associated with the materials in its collection. According to the Library's knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work--or if you know who does--please contact the USHMM Library by phone at 202-479-9717, or by email at reference@ushmm.org.

Also available via libraria.ua.

БЮЛЕТЕНЬ
Українського Визвольного Руху

Bulletin of the Ukrainian Liberation Movement | Bulletin der Ukrainischen Befreiungsbewegung

5 грудня 1951 р. Періодичне видання Ч. 1

НАШІ ЗАВДАННЯ

В жовтні цього року в Західній Німеччині об'єдналися в одній громадсько-політичній репрезентації—широко відома організація „Українське Вільне Козацтво", „Український Демократичний Союз", селянське „Об'єднання Українських Аґрарників" та кілька інших українських демократичних осередків, які існували у Західній Німеччині. Започаткований цим „Український Визвольний Рух" не є партією; він задуманий як широке об'єднання організацій та осіб, побудоване на демократичних політичних засадах. Його політична плятформа спрямована на досягнення якнайширшого об'єднання українців на чужині, й далі—на об'єднання демократичних репрезентацій всіх народів СССР, що перебувають в еміґрації. „Український Визвольний Рух" не заторкує програм окремих, об'єднаних в ньому організацій, отже ці організації й далі діють на основі своїх програм і традицій.

Основні засади, висунуті „Українським Визвольним Рухом", зводяться до таких: 1) цілий український нарід має вирішити після перемоги над большевизмом всі питання свого державно-національного та соціяльно-господарського устрою; 2) це має статися через загальне демократичне волевиявлення шляхом скликання Українських Установчих Зборів, які вирішать ці питання у згоді з бажанням і священною волею народу; 3) стоячи на засадах суверенности українського народу в його історично-етнографічних межах, „Український Визвольний Рух", проте, не висуває сьогодні жодних пропозицій щодо державно-національного устрою України, тоб-то „Український Визвольний Рух" об'єднує в своїх лавах як самостійників, так і федералістів—і тих і тих при єдиній умові—визнання ними демократичного волевиявлення українського народу та їх згоді підпорядкуватися його рішенню; 4) „Український Визвольний Рух" вважає, що тільки сучасне покоління українського народу в цілому має право вирішити всі питання державного і соціяльного устрою на майбутнє і що після скинення комуністичної диктатури український нарід не буде зв'язаний в свойому рішенні тими державними формами, які існували в період 1917-1920 р. і які ніколи не були підтримані загальним народним волевиявленням; 5) „Український Визвольний Рух" буде прагнути до об'єднання в еміґрації на демократичних основах представництв всіх без винятку народів СССР, не виключаючи й росіян, тому що тільки спільна боротьба та спільна визвольна революція народів СССР можуть спричинитися до краху совєтсько-комуністичної диктатури; 6) „Український Визвольний Рух" стоїть на засадах послідовної демократії і виступає проти націонал-шовінізму стосовно будь-якого народу, за рівність народів, за волю слова та віровизнання кожної людини, за народоправство, за тісне співробітництво всіх миролюбивих народів.

„Український Визвольний Рух" закликає всі демократичні українські організації та окремих осіб, які поділяють ці засади, приєднатися до нього. Саме тепер, у зв'язку з загрозливою міжнародньою ситуацією, українська еміґрація стоїть перед новими величезними завданнями. Весь світ готується до оборони проти аґресивного комунізму, і українська еміґрація не сміє ухилитися від участі в цьому об'єднанні. Ця спільна мета, що об'єднує тепер весь демократичний світ, настирливо диктує об'єднання передусім визвольних протибольшевицьких сил всіх народів СССР,—народів, які разом терплять 34 роки від тоталітарної диктатури і спільно повинні боротися за свою свободу.

4337

Ми висловлюємо свій жаль, що за останні пять років в умовах еміґрації націоналістичні та шовіністичні елемен и захопили до своїх рук керівний вплив в громадських організаціях, і через це українська еміґрація постійно пербуває в напружених стосунках з представництвами інших народів, головно, з росіянами та поляками, в той час, як загроза комунізму диктує нам погодження та спільні дії з демократичними елементами всіх народів.

Стоїмо перед великими організаційними завданнями. „Український Визвольний Рух" буде прагнути до об'єднання на його політичній плятформі всіх демократичних організацій і прихильників по всіх країнах українського розсіяння. Ми певні, що у недалекому майбутньому „Український Визвольний Рух" спиратиметься на активну підтримку найширших кіл нашої еміґрації.

Ю. Гудим-Левкович

За визвольний фронт народів СССР

Політична плятформа, на якій побудовано Український Визвольний Рух, спирається на настрої переважної більшости українського народу.

Мета консолідації українських демократичних сил, започаткованої на конференції в місті Фюрстенфельдбрук,—переможне завершення протибольшевицької боротьби українського народу за свою національну свободу, за самовизначення, за Українську Державу в її історично—етнографічних межах, побудовану у згоді з волею народу.

Отруєне політичне повітря вже довгий час перешкоджає справі успішної організації цієї боротьби, гальмуючи як консолідацію українських визвольних сил, так і створення єдиного з усіма народами СССР протибольшевицького фронту. Між тим для кожного ясно, що шлях до вільного Києва—лежить через Москву. Поки інтернаціональна комуністична банда править російською Москвою—не бути вільними українському Києву, білоруському Минську, кавказькому Тбілісі... Священна мета визвольної боротьби українського народу недосяжна, поки тоталітарний большевицько-комуністичний режим не буде подоланий не тільки на Україні, а й на території цілого Совєтського Союзу.

Запорука успіху цієї боротьби—у тісній революційній взаємодії всіх без винятку народів СССР. Велетенської машини терору, центр якої в Кремлі,—не подолати без спілки з поневоленим російським народом.

Дорогоцінний час викрадають шовіністичні сили, які провадять згубну для українського народу політику розпалювання міжнаціональної ворожнечі. Це—сліпа політика самогубства. Хіба не божевілля, хіба не втрата здорового політичного глузду—перед лицем смертельної небезпеки, яка однаково загрожує всім народам СССР увічненням комуністичного рабства, замість шукати порозуміння з російським народом, який становить найбільшу, наймогутнішу потенційну силу протибольшевицького фронту—перетворювати його з можливого спільника на ворога українського народу!

Така політика йде тільки на шкоду визвольній боротьбі. Вона виключає понад 100 мільйонів росіян з загального фронту протибольшевицької боротьби й хоче відкинути їх у ворожий табір. Ця безглузда політика послаблює силу протибольшевицького фронту і зміцнює позиції большевизму, а цього якраз і потребує Сталін.

Ми сповнені рішучости поборювати будь-які прояви російського імперіялізму, спрямовані проти національних інтересів українського народу. В цьому ми солідарні й з іншими неросійськими народами. Але ми засуджуємо й зарозумілість безвідповідальних українських політиків, з якою вони „принципово" уникають обговорення з російськими демократичними групами справи організації спільного протибольшевицького фронту.

Чим виправдаються вони перед судом історії? Які конструктивні умови в інтересах співпраці, при збереженні суверенних прав українського народу, запропонували росіянам? На якій, узгідненій з демократичними умовами, плятформі згодні творити спільно з ними та представництвами інших народів СССР єдиний центр для ідеологічної та політичної боротьби проти спільного ворога?

Свідома українська громадськість довгий час змушена була мовчки спостерігати взаємне поборювання українських партій і політику, що завела визвольну боротьбу всіх народів СССР у глухий кут. Прийшов час голосно сказати: досить!

Резолюція конференції у Фюрстенфельдбруку—відбиток здорової громадської думки, що у цей відповідальний час рішуче вимагає плідної політики, здатної не на шкоду, а на користь визвольній боротьбі українського народу відстоювати його суверенні права.

Ми далекі від наміру привласнювати міністерські портфелі й іншу бутафорію віким не обраного „державного центру". Не узурпуємо суверенних прав, що належать цілому сучасному поколінню українського народу; не вирішуємо без його волі питань національно-державного існування майбутньої України й не визначаємо форми її взаємин з іншими народами теперішнього СССР. Це недоторкане право всього українського народу, що може бути здійснене лише після повалення большевизму.

Значення Українського Визвольного Руху—в тому, що він висунув плідну політичну плятформу, яка на користь національним інтересам українського народу широко відкриває двері до порозуміння з демократичними репрезентаціями всіх інших народів СССР, не виключаючи й російського. Ця демократична плятформа—надпартійна. Вона покликана служити кожній партії чи угрупованню, які визнають її ідейно політичні засади й тим приєднаються до демократичного Українського Визвольного Руху.

Наша політична плятформа плідна тому, що захищає суверенні права й національні інтереси українського народу так проти імперіялістичних намагань російського великодержавного націоналізму, як і проти українського шовінізму. Тому то вона й зустрінута обома відверто вороже. Вона являє щасливу середню лінію, спрямовану проти віджилих хворобливих тенденцій, яка при наявности доброї волі політичних партнерів може узгіднити протиріччя, що руйнують спільний проти большевицький фронт.

Братовбивством—улюбленою методою темних сил реакції—не знищити волі, не затьмарити розу-

му, не придушити голосу народу. Воля українського народу до свободи—невмируща. Його присуд буде вбивчий для тих, хто насмілюється узурпувати його священне право вільно вирішувати після перемоги над большевизмом свою майбутню долю; хто намагається передрішити й насильно підпорядкувати її своїм вузькопартійним доктринам; хто не шанує свободи особистих переконань та їх прилюдних висловлювань. Адже свобода переконань, як і свобода совісті й віровизнання, становить священне право людини і одну з найважливіших засад демократії. Волевиявлення народу й свобода людини—основа нашої плятформи.

Від замаху на свободу українського народу наша плятформа застерігає й ті російські угруповання, які намагатимуться в процесі або після завершення визвольної боротьби обмежити природне право українського народу на самовизначення.

В демократичному світі ясно визначилася тенденція до реґіональної, континентальної й світової федерації вільних держав. Ця тенденція повною мірою відповідає інтересам суверенної України. У майбутньому Вільному Союзі Вільних Народів їх господарська співпраця творитиме основу добробуту і українського народу. Проте цей добробут не може бути куплений ціною національної свободи. Ми не можемо передрішувати — буде цей Союз Вільних Народів европейським, чи східно-европейським, чи іншим. Але творення його на руїнах сталінської тюрми народів—неможливе без попереднього забезпечення державної суверенности України. Рівність і взаємне беззастережне визнання суверенних прав кожного народу, їх національна свобода—підвалина протибольшевицького союзу всіх народів СССР, запорука їх дружби й передумова державної співпраці після перемоги над большевизмом.

Невблаганний осуд історії впаде на тих, хто з яких би то не було побуджень нищить підвалини єдиного протибольшевицького фронту.

НАШЕ СТАВЛЕННЯ ДО РОСІЯН

Ані Українське Вільне Козацтво, ані Український Визвольний Рух в цілому не вважають російський нарід винуватцем страждань українського народу. Це стосується як теперішнього часу, так і близького минулого. В царській Росії політика реакції, поневолення та зросійщення інших народів зустрічала опір з боку самих російських народних масс та російських демократичних рухів. Цей опір і призвів до народньої революції в лютому 1917 року, яка відбулася під гаслами народоправства та свободи народів. Не є виною народу, що ці гасла не здійснилися, а воля народів була придушена більшовиками. Сьогодні всі без винятку народи Совєтського Союзу безмежно страждають від комуністично-більшовицького режиму, режиму рабства, терору, злиднів. Отже, в стражданнях українського народу винен не російський нарід, а совєтсько-більшовицький режим. Такий погляд випливає і з традицій Українського Вільного Козацтва: козацтво захищало Україну, воюючи проти тиранічних або імперіялістичних урядів, а не проти народів, як таких.

Сьогодні не до речі згадувати події та кривди XIX сторіччя, а то й з часів середньовічного Московського Царства. Десятки та сотні років проминули з тих часів та створили і на Україні, і в цілому світі цілком нову ситуацію—міжнародню, національно політичну, соціяльну й культурну. На тлі розвитку демократичних установ як у державах, так і між державами у цілому вільному світі, підсовєтські народи позбавлені найменшої політичної свободи. На тлі розвитку національного самовизначення та соціяльних заходів у вільних країнах світу (навіть у колишніх колоніях), народи СССР животіють в умовах національної та соціяльної неволі. Але наслідки світового суспільного проґресу не можна обмежити територіяльно: коли тільки буде скинуто комуністичний режим на Сході, то й український нарід неминуче скористається з плодів новітнього демократичного розвитку.

Совєтська диктатура збила до купи та зробила своїм знаряддям всі опановані нею народи. Тому й боротися проти комунізму т еба усім народам разом. Без звільнення російського народу та інших народів не може бути звільнена від комунізму й Україна. Тому всі підсовєтські народи та їхня еміґрація за кордоном повинні об'єднатися для боротьби проти головного і єдиного тепер ворога—проти комуністичної диктатури в СССР.

Живемо в час майже стихійних об'єднань вільних держав земної кулі перед загрозою аґресивного комунізму Ці всесвітньо-історичні події не могли не вплинути на еміґрацію з підсовєтських народів. В 1951 р. п'ять російських демократичних організацій за кордоном започаткували спілку з метою притягти до неї і представництва інших народів СССР. На останній конференції цієї спілки у Вісбадені обрано й міжнаціональну комісію з представників грузин, азербайджанців та туркестанців (по одному) та трьох росіян. На жаль, на цій конференції не було представників жодної української організації.

Як ставиться Український Визвольний Рух до цієї спроби російських та інших демократичних груп створити на еміґрації антикомуністичне об'єднання, яке відрізняється від попередніх об'єднань тим, що

попередні були без росіян та проти росіян?

Ми ставимося до спроби об'єднати всі підсовєтські народи **засадничо позитивно.** Участь росіян не послаблює, а, навпаки, незрівняно посилює цю коаліцію. Росіяни—найсильніший спільник серед інших учасників антикомуністичного фронту, бо вони і в совєтській тюрмі народів є найсильнішою національною групою. **Участь всіх підсовєтських народів** у боротьбі проти тоталітарного комунізму робить цю боротьбу наднаціональною, і так воно й повинно бути. Звідси наші симпатії до демократичних росіян, з якими нас пов'язує також і культурна та побутова близкість.

Але Українське Вільне Козацтво та Український Визвольний Рух категорично відкидають так імперіялізм царської Росії, як і імперіялістичну політику в майбутньому, з чийого б боку вона не виходила. Ми хочемо рівноправ'я народів. Отже Український Визвольний Рух хоче спілки та братерства **демократичних елементів** всіх народів СССР. Ми хотіли б бачити з боку п'ятьох російських груп (а також інших національних представництв т. зв. „Ради Визволення") прояву дійсно демократичного ставлення та визнання рівноправ'я народів як підчас боротьби, так і після перемоги над большевизмом, а також підчас переходу до мирної побудови вільних держав народів теперішнього СССР на засадах народоправства. І **якщо** таке ставлення з боку росіян дійсно буде мати місце, ми **будемо щиро вітати спілку представництв всіх підсовєтських народів та вважати участь українців у ній за неодмінну.**

Російські народні маси—найсильніші спільники українських народних мас в годину антибільшовицької народної революції. Антикомуністичні росіяни в еміґрації, які не є носіями віджилих, реакційних та націоналістичних концепцій—наші найкращі друзі, бо в спілці з ними маємо найбільші надії повернутися на вільну Батьківщину.

Д. Гулай
Голова Виконавчого Комітету УВР

Безглуздя і расизм

Нещодавно бандерівська газета „Українець—Час", яка видається в Парижу, в числах 35, 36 та 37-51 р. вмістила довгу статтю З. Пеленського, в якій автор, правда тільки від свого імені, вважає, „як річ дуже правдоподібну, що послідовна єдинонеділимська москвофільська американська політика доведе нас" — „до збройної розправи українців з американцями". І хоч це була б боротьба на 2 фронти (проти Москви та проти США), але З. Пеленський впевнений, „що наша розправа не мусила б бути цілком безнадійною".

Цей аж надто передчасний заклик до українців воювати з Америкою є яскравим вияном націоналістичної ідеї фікс, яка притаманна як бандерівцям, так і нацистам та їм подібним, а саме: розглядати всі події тільки з погляду національної ворожнечі, вважати боротьбу між народами неодмінною і вічною, покладатися тільки на право сильного, на боротьбу залізом і кров'ю... Пан Пеленський не розуміє, що сучасні США не мають жодного специфічного інтересу так чи інакше розвязувати національні справи в СССР, крім одного: інтересу оборони проти аґресивного комунізму. Інша річ, що американці іноді бувають необізнані з національним питанням в СССР (наприклад, як це було зпочатку з так званою Експедицією Гарвардського Університету для дослідження ДіПі в Німеччині), але, раз збагнувши це, всі, за незначними винятками, відповідальні політики США ставляться до розв'язання цього питання з демократичною толерантністю.

Характерними є слова представника „Американського комітету для визволення народів Росії" І. Дон-Левіна в його інтерв'ю: „В нашому комітеті немає єдности в національному питанні, але ж ми єдині в тому, що тільки об'єднаним фронтом можна перемогти антинародну совєтську владу", і далі: „погодження між росіянами та представниками інших національностей може бути досягнуте тільки при умові рівноправ'я сторін, які договорюються" (Журн. „Свободный Кавказ", № 1, стор. 14-15), Тут все ясно. Але пан Пеленський мислить тільки за відомими формулами нетолерантности: „лише боротьба залізом і кров'ю" — „хто не з нами, той проти нас" і т. п.

Нетолерантність в національному питанні завжди була ознакою шовінізму та безглуздого вузького націоналізму, а сьогодні вона є до того ознакою відсталости й провінціялізму.

Коли бандерівська „Українська Думка" (ч. 33-50 р.) пише, що „кожний москаль від народження є більшовик, а більшовизм—це московська ватура", а мельниківське „Українське Слово" (Париж) закликає забивати клин не між російським народом та сталінським режимом, а між російським та українським народами, коли гетманська газета „Ранок" (ч. 15-51 р.) заявляє, що з росіянами можна буде розмовляти лише тоді, як їм буде дано потужного удару „по кумполу", коли росіяни будуть в такому ж ставі, як був Гітлер в свойому останньому бункері в 1945 р., — то всі ці вислови відбивають звичайний зоологічний расизм та шовінізм. Ми його дуже добре пізнаємо по фашистських зразках Німеччини, Італії, Польщі та деяких інших народів у нещасливий для Европи період 20-30 х років, в період зараження нео-націоналістичним фанатизмом.

До цього ще слід додати, що хоч „Українські Вісті" з деякого часу пишуть, що вони поборюють не російський нарід, а тільки імперіялізм, але настирливі твердження цієї газети, що в росіян немає жодної, аж ні одної політичної групи, яка не була б імперіялістичною, призводять до незрозумілого протиріччя. Чейже, якщо нарід, як такий, не є імперіяліст, то повинні існувати й демократичні організації цього народу.

Демократизм не сумісний з расизмом та дискримінацією будь якого народу. Демократичні українці вважатимуть, що в національному питанні, як і в інших суспільних питаннях, є тільки одна правда, і її легко знайдуть зацікавлені народи, якщо відмовляться і від вузького провінційного націоналізму і від великодержавного імперіялізму.

З-о

Про «Голос Америки» українською мовою

В багатьох українських еміґрантських часописах доводиться читати, що українські аудиції „Голосу Америки“ ніби не відбивають українських національних інтересів і навіть провадять серед українців шкідливу проросійську пропаганду або просто являють собою звичайний переклад російських аудицій „Голосу Америки“.

Проте, як знаємо, дуже багато українців на чужині, особливо „східняків“, уважно і з охотою слухають український „Голос Америки“. Це свідчить, що й для наших людей за залізною завісою „Голос Америки“ українською мовою повинен бути цікавим та корисним. І дійсно, „Голос Америки“, особливо останніми часами, дає чимало вісток про життя України під совєтами, про життя української еміґрації, подає факти з української історії та культури, а також вістки з США та міжнародні огляди. Інформації та огляди „Голосу Америки“ є завжди правдиві та спираються на демократичний світогляд та основні настанови американської політики щодо народів Совєтського Союзу.

Єдине, чого не робить „Голос Америки“ і чого хотілося б шовіністичній пресі, це цькування інших народів, перекладання на них вини за аґресивну політику їх колишніх або теперішніх урядів, змішування комуністичного імперіялізму з народом, який є його жертвою. Так, цього „Голос Америки“ не робить і цим обурює шовіністичну пресу, яка за шість років своєї монополії на чужині звикла до контролі націоналістичних середовищ над усім, що виголошується українською мовою, і не терпить „інакомислія“, навіть і сумлінного, демократичного.

Нам хотілося б, щоб „Голос Америки“ передавав нашим землякам в Україні більше вісток, які підбадьорювали б їх до боротьби з ненависною диктатурою большевизму та скріпляли б їх надії на перемогу народної революції. Але не можемо забувати, що „Голос Америки“ є органом уряду США і тому повинен перш за-все виконувати доручення цього уряду, тоб то об'єктивно інформувати населення УССР про події в США та про американську політику.

Треба порадити нашим відповідним чинникам досягти контакту з неконтрольованим жодним урядом радіовисиланням „Вільна Европа“, щоб порядком взаємодопомоги в спільній боротьбі одержати змогу взяти участь в цьому радіовисиланні. Тоді наші земляки почули б справжній наш голос та наші думки.

Роман Костенко

Листи й відгуки

Об'єднання українських демократичних угруповань і виникнення „Українського Визвольного Руху“ викликало великі пристрасті в тих середовищах, яким органічно чужі ідейно політичні засади справжньої демократії. Та не зважаючи на підняту ними ворожу кампанію, „Український Визвольний Рух“ відразу завоював симпатії чималої частини свідомої української громадськости. В цьому переконують листи й відгуки на резолюцію, прийняту Конференцією, що відбулася 6—7 жовтня ц. р. у місті Фюрстенфельдбрук. Деякі з них подаємо нижче.

* * *

З міста Льєж (Бельгія) пишуть:

— Ми одержали від Вас пакунок з резолюцією Конференції. Це саме те, що нам сьогодні потрібне. На другий день, придбавши марок і конвертів ми розіслали її на сто відомих нам адрес. Серед цих людей вже маємо багато прихильників, кількість їх зростає.

З іншого місця, в листі, під яким стоять 6 підписів, нас повідомляють:

— Коли знайдемо відповідне приміщення—оголосимо збори, а покищо збираємося для обговорення резолюції по приватних мешканнях. Ми є група українців безпартійних, але ми з радістю об'єднаємося навколо Ради Українського Визвольного Руху. Резолюція про вирішення самим народом всього, що самочинно роблять тут наші самозванні міністри, нам дуже до вподоби, бо відбиває і нашу думку.

—Зараз українська громадськість тут схвильована, багато є таких, що Вас дуже лають, алеж є і такі, що вже захиталися—пише пан Ф. Р. з міста Кляйнкетц (Німеччина).

Від одного з наших друзів, які відгукнулися на схвалену демократичними угрупованями політичну плятформу, одержали сердечне вітання і побажання швидше розпочати видання часопису.

—Якщо спроможемося на свою пресу, — пише пан Б. У. — то докажемо, що українці, які поділяють позицію „Українського Визвольного Руху“, будуть у більшости на українському терені. Адже з групою Багряного рахуються тільки тому, що там є журналістичне ядро, хоч ця група навіть серед українців у Німеччині нараховує тільки одиниці. Велика кількість наших скитальців, які вже поїхали у всі кінці світу, мислять так, як це написано в резолюції Українського Визвольного Руху.

* * *

На жаль, не можемо згадати тут прізвищ авторів наведених листів, бо мусимо оберігати їх від організованого певними колами терору, спрямованого проти учасників нашого Руху. Проте ці листи свідчать, що громадська думка — на боці здорових демократичних засад організації проти большевицького фронту. Політична плятформа „Українського Визвольного Руху“ все більше притягає до нього демократичні сили.

До наших друзів

Від редакції «Бюлетеня»

Перше число нашого «Бюлетеня» ми видали не зважаючи на великі матеріяльні труднощі Тому закликаємо всіх наших друзів до участи у створенню «Пресового Фонду Українського Визвольного Руху». Створення пресового фонду уможливить дальше видання«Бюлетеня» й посилення ідейно-політичної зброї демократичного Українського Визвольного Руху.

Підписні листи для збору добровільних внесків будуть вислані за першою вимогою. Надсилати зібрані на «Пресовий Фонд» гроші просимо на адресу:

München, Bayerische Vereinsbank Konto № 408596.

Одночасно просимо всіх наших друзів і прихильників взяти в «Бюлетені» активну участь надсилкою відгуків, листів і дописів.

МИ НЕ В ДЖУНҐЛЯХ

(З приводу замаху на Д. П. Гулая)

15 листопада ц. р. в ДП-таборі Шляйсгайм біля Мюнхену „бойова трійка“ в складі п.п. Ципери, Литвина та Ґнипа зробила невдалу спробу вбити Д. П. Гулая, керівника нещодавно створеного об'єднання — „Українського Визвольного Руху“.

Сталося це так.

Об 11 годині вечора до кімнати Д. Гулая постукали. Кімната була замкнена, бо, перебуваючи останній час в атмосфері постійних, недвозначних погроз, Д. Гулай вживав деяких заходів обережности. Але за дверима сказали, що мають для п. Гулая листа з Функ-Казерне. Він справді чекав на такого листа, а тому відімкнув двері. До кімнати, вдерлося три особи. Вони відразу відтиснули його вглиб кімнати, замкнули її з середини і накинулися на господаря. Один з нападників душив Гулая, (як виявилося пізніше це був п. Литвин), другий бив чимось м'яким по голові, третій різав ножем. Та, не зважаючи на добрий попередній розподіл ролів, швидко впоратися з Гулаєм досвідченим фахівцям не пощастило. Вони не врахували малих розмірів кимнати, які заважали їм розгорнути свої здібности на всю широчінь. Коли б не це, то Гулая давно б уже поховали, а відповідні „чинники“ лише здвигали б плечима у відповідь на обвинувачення в організації політичного вбивства. Та на цей раз „не вийшло“. Гулай спромігся тричі крикнути „рятуйте!“. Барак прокинувся, і в коридорі почав збиратися натовп. Один простий чоловіяга, який не дуже знався на політиці, але не звик, щоб у його присутности забивали людей, висадив двері до кімнати п. Гулая. Останій уже майже не пручався і лише хрипів. Вбивці, які вперто намагалися виконати своє доручення до кінця, побачили, що час тікати. Людність табору, різного віку, віровизнання і національности, кинулася навздогін. Тікаючи, пан Литвин напоровся на патруль таборової поліції. Він вихопив пістоля, але . . . у поліцаїв також були карабіни. Звикши „мати до діла“ переважно з беззбройними, атентатор „зрезиґнував“ з героїчного спротиву і капітулював. Двох інших „героїв“ також спіймали. Напівзадушевий Гулай залишився живий, з пошкодженим горлом і трьома ножевими ранами навколо лівого плеча—нападники „шукали серце“. Пізніше в поліції Гулаю показали записку, знайдену в кишені одного из членів «трійки». Це була написана на своєрідному злодійському жарґоні інструкція, в якій зазначалось, як потрапити до Шляйгайму (всі три «виконавці» прибули з різних місць), як поводити себе в автобусі по дорозі до табору, тощо. Адресатові рекомендувалось також прихопити з собою ще одного «файного хлопа».

Така ця огидна історія холоднокровно запланованого і не менш холоднокровно виконаного нападу трьох здорових, озброєних «хлопів» на беззахисну шостидесятилітню людину. Огидна мішанина з цинізму, духового бруду і крови.

В цій історії нас найменше цікавлять вищезгадані „файні хлопи“. Кого може цікавити психологія сокири, або ножа? Значно більший інтерес викликає рука, що урухомила цей ніж і спрямувала його до живого людського тіла. Ми маємо на увазі політичну організацію, яка підготувала напад і віддала наказ забити Гулая, тобто безпосередньо керувала „цілою справою“. На жаль, щодо цього покищо бракує фактів на ґрунті яких ми хочемо залишатися.

Та є ще третя катеґорія осіб, яких не можна поминути, згадуючи про цю ганебну і жахливу подію. Це люди, що свідомо або несвідомо створювали навколо Гулая ту атмосферу цькування й погроз, яка психологічно сприяла кривавій розправі.

Щоб проілюструвати шляхетні методи, яких вживали ці особи, наведемо декілька зразків з статті п. І. Багряного „Здійснення погрози?“, вміщеної в „Українських Вістях“ від 18. X. 51 р. В згаданному творі п. Багряний пише:

„Очолює всю цю кампанію такий Гулай. Теж ніхто не чув про такого „українського діяча“? Ні, про цього діяча люди чули, і люди твердять, що це колишній учасник антиукраїнської боротьби російської білогвардійщини, а саме: в часи громадянської війни боровся проти українських селян і робітників та проти війська УНРеспубліки в армії генерала Денікіна, в полку Семьонова, в чині прапорщика. Обляпаний українською кров'ю, бо що таке були денікінскі прапорщики на Україні (а денікінці діяли тільки на Україні) всім відомо. **Якщо це правда** (підкреслення наше. — Автор), то ось який діяч очолює «українську» єдину репрезентацію, зфабриковану в Фюрстенфельдбуці. .»

„Якщо це правда“—це, справді, клясично! Бачите, може воно ще й не так. Відповідальности за найтяжчі обвинувачення проти Гулая, видруковані чорним по білому в поширеній українській газеті, п. Багряний на себе не бере. Але... «якщо це правда», то ось який діяч очлює новостворене українське об'єднання! А якщо це брехня, пане Багряний? Хто тоді очолює Українську Революційно-Демократичну Партію?

В наведеній цитаті особливо цікава побудова арґументації. «Люди чули», «люди твердять», що Гулай був денікінським прапорщиком. А що таке були денікінські прапорщики «всім відомо». На думку п. Багряного, всі вони поголовно різали українських робітників і селян. Отже, різав їх і Гулай.

Що це? Брак елементарної логіки? Ні, це брак елементарної сумлінности. Це «виконання політичного завдання»: за всяку ціну, першими ліпшими засобами «скомпромітувати» людину. Це цькування «по всем правілам діалєктікі».

Психологічна реакція деяких елементарних читачів на творчість, подібну до наведеного уривку з статті п. Багряного, не підлягає сумніву. Вони не поринатимуть в тонкощі логіки і арґументації. Обережне багрянівське «якщо це правда» ковзне по їх свідомості. В їх пам'яти залишиться, проте, емоційна, «соковита» фраза про те, що Гулай «обляпаний українською кров'ю». А коли це так, то чому не обляпати свої руки кров'ю «зрадника» Гулая?

Є в статті п. Багряного і прямі погрози. Він пише:

«Для чого ми говоримо про пороття шомполами? Чи не для того, щоб застосувати на квіслінґах їхню методу порядком, так би мовити, відплати за ренегатство? Ні, о ні, ні! Ми про це говоримо тільки тому, що маємо на увазі не пороття шомполами, а зовсім іншу методу українських робітників і селян—методу **скидання в море** (підкреслення п. Багряного,—прим. автора). І це до уваги тих, хто хотів б відогравати ролю «частних ліц», як і до уваги тих, хто „частних ліц» наймає на підлу ролю вислужників чужої імперії й чужих політичних комбінацій, всупереч інтересам уярмленої нації та всупереч честі й людській моралі. На цьому й крапка».

В «бойових» висловлюваннях п. Багряного насамперед вражає його історична необізнаність. Як відомо, «денікінські полчища» були скинені в море» зовсім не «українськими селянами й робітниками», як твердить пан Багряний в іншому місці своєї статті, обґрунтовуючи «морську методу». Ці «полчища» були скинені большевицькою армією Будьонного, що складалася з різнонаціональних еле-

ментів і яку ми зовсім не утотожнюємо з «українськими селянами і робітниками». Навпаки, ця-ж сама армія Будьонного «скинула», щоправда не в море, а в Польщу, армію УНРеспубліки, в якій ми і вбачаємо, власне, представницю українського робітництва і селянства. Тому «метода скидання в море», на наш погляд, не є спеціяльною українською методою. Та це між іншим.

Коли ж повернутися до нашої теми, то треба сказати таке. Статтю п. Багряного треба розуміти в такий спосіб, що «скидати в море» Гулая і «всю цю кампанію» автор пропонує в далекому майбутньому, аж тоді, коли в Україні буде встановлено «рабоче-крєстьянскую власть» під проводом п. Багряного (інтеліґенцію він, чомусь, не згадує) Так думає відомий журналіст п. Багряний. Але, знов таки зовсім не так може подумати примітивна «людина дії». Якщо Гулая і «кампанію», так, чи інак, треба скидати в море, то навіщо відкладати це на далекі і непевні часи? Чи не вірніше буде, не гаючи часу даремно, відразу ж «скинути» їх у «море небуття»?

Що-ж до «скидання у море» по суті, то дозвольте і нам висловитись. Коли припустити, що українські селяни і робітники підуть шляхом, який їм рекомендує п. Багряний, і почнуть скидати «інакомислящих» у море (форма «плебисциту», яку п. Багряний, очевидно, визнає), то—що ж? Ми приймемо це без заперечень. Бо то буде воля українського народу. Але коли три невідомих «хлопи» з наказу невідомої організації з'являються до нас в приміщення і починають нас душити,—тоді ми боронимось всіма засобами. На щастя, такі засоби є. Бо ми живемо не в джунґлях.

Гр. Макарт.

Від редакції:

Як відомо, учасників замаху на п. Гулая заарештовано й вони мають стати перед американським судом. Ще одна ганебна сторінка вписана в історію «політичної діяльности» української еміґрації. Впадає у вічі роля, яку в справі замаху відограла преса де-яких політичних українських уґруповань. Виникнення «Українського Визвольного Руху» було зустрінуто цією пресою і цими уґрупованнями в баґнети. Ось вже два місяці як не припиняється кампанія цькування, наклепів, найбезсоромнішої брехні і компромітації як самого Руху, так і його прихильників. Особливо це стосується таких часописів, як «Українські Вісті» і «Неділя». Майже немає такого числа цих газет, в якому не було б найбруднішої, безоглядної і недостойної українського слова лайки на адресу провідних осіб Руху, зокрема пана Гулая. З «стилем» цієї писанини може конкурувати тільки большевицко-комуністична, а в минулому—нацистська преса.

Найцікавіше те, що спроба вбивства п. Гулая не зустрінула з боку «верховодів» Української Національної Ради жодного засудження. Навпаки: акцію замаху її пресою взято під прямий захист.

На наш погляд, злочин і гріх виконавців замаху заслуговує набагато меншого засудження ніж злочин тих, хто розпалював на сторінках преси шовіністичні інстинкти, хто цькував і закликав до «розправи».

Терор у політичній боротьбі є ознакою слабкости і аморальности. Він, як метода, засуджений історією і всім проґресивним людством. Ці намагання зайві. Широкі маси українського народу не з надхненниками терору: вони жадають справжньої волі, справедливості й миру, до яких не йдуть шляхом насильства й диктатури.

Звернення до старшин та козаків «Українського Вільного Козацтва»

Вельможні Панове Побратими!

Шалена неправдива пропаганда, яку ведуть проти нас часописи різних так званих українських „урядів", дала свої наслідки.

Три українці, що приїхали з різних міст західньої німецької республіки, заплямували себе ганебним вчинком, посягаючи на життя свого ж брата українця. Бог їм суддя!

15 листопаду ц. р. вони зробили у таборі Шляйсгайм на мене замах, але Богу було угодно захистити мене, і сьогодні я знову почуваю себе в силі керувати справами У.В.К.

Не маючи ідеологічної зброї, щоб виступати проти національно-політичної платформи «Українського Визвольного Руху», наші супротивники розгорнули проти нас терор, першою жертвою якого став член «Об'єднання Українських Аґрарників» п. П. Заліський.

Панове побратими! Мусимо пам'ятати дії ворогів відродження козацької держави. Ці узурпатори влади завжди придушували кожну козацьку думку в Україні. На рахунку цих душогубів стоять: розстріляні в 1918 р.—член Генеральної Козацької Ради М. Сахно-Устимович, в 1919 р—командир Запоріжського Козацького Корпусу полковник Балбачан.

Нам ще невідомо на чий саме рахунок мусимо віднести по-зрадницькому забитих в час другої світової війни наших побратимів Отамана УВК генерала-бунчужного Івана Волошина, полковників: Литвиненка, Трейка та інших старшин та козаків УВК.

Українське Вільне Козацтво не визнавало і не визнає узурпаторів за законний уряд України, бо їхні дії йдуть проти бажань Українського Козацького Народу. В той час, коли народи бувшої російської держави, облиті кров'ю, боролися проти большевизму вони не посоромилися, для досягнення своїх особистих цілей, договоритись з большевицьким уповноваженим Раковським, який згодом замордував сотні тисяч борців за волю України.

Воля українського народу, виявлена в державному акті від 22.1.1918 р. (ІУ Універсал) щодо скликання Українських Установчих Зборів, яким належало «рішити про федеративний звязок з народніми республіками бувшої російської держави», була знехтована українськими партійними ворохобниками. Сьогодні, узурпувавши владу, вони йменують себе «державним центром» та бажають навязати нашому народові свою волю, не зупиняючись перед погрозами, шантажем та терором.

Воля українського народу щодо соборности українських земель, виявлена державним актом у дні 22.1.1919 р., була потоптана цими політичними ділетантами, які підписали Варшавський договір, зрікшись північно-західньої частини земель Великої України та Галичини на користь сусідньої держави.

Високодостойні Побратими!

Жодний терор не повинен вивести Вас з рівноваги.

Тримайте спокій! Не піднімайте Вашої руки на українця, який має політичну думку, відмінну від Вашої. Шануйте в ньому передусім людину.

З вірою в святе діло визволення нашої Батьківщини від інтернаціонального комунізму, вільні від людиноненависницьких шовіністичних почувань, підемо до святої цілі: Рівности Вільности і Братерства між всіма поневоленими народами сьогоднішнього Совєтського Союзу.

Військовий Отаман
Українського Вільного Козацтва
генерал-значковий ГУЛАЙ

Тактика замовчування

Нижче подане спростовання ще 25 жовтня ц. р. було надіслане мною до редакції „Українських Вістей“, але й до цього часу не опубліковане. Тому довожу до відома громадянства його повний текст.

Високоповажний Пане Редакторе!

Не відмовте помістити на сторінках Вашого часопису, в порядку персонального спростовання, слідуючого листа:

В „Українських Вістях“ ч. 83 (548) від 18.X.51 р. надрукована стаття п. І. Багряного „Здійснення погрози“, в якій він згадує мене у формі, на мій погляд, принизливій передусім для самого автора.

Щоб українська суспільність і надалі не залишалася жертвою фальшивих інформацій вважаю за потрібне встановити щодо моєї персони таке:

Я, Демид Гулай, служив в Українському Війську та різних українських державних установах з липня 1917 р. до жовтня 1919 р. Був залишений хворим на тиф у Жмеринці, а після здобуття останньої російською Добрармією, дістався до Криму. Спільно з отаманами Терещенко і Галкіним-Лазаренко доповів ген. Врангелю про доцільність відокремлення українців у національні військові частини.

Наша пропозиція ген. Врангелем була відхилена з огляду на те, що в складі російської Добрармії, за його словами, знаходилось аж до 70% українців. Ген Врангель запропонував формувати повстанчо партизанські відділи під українським прапором, що нами і було зроблено.

Отже, я цілий час брав участь в боях проти червоної армії, а не проти українських селян, або Українського Війська і не є, як того дуже хотів би шановний автор, „обляпаний українською кров'ю“.

У полку Семенова я ніколи не служив. На еміграції в Югославії жодного дня не був, а тому і не міг „крутитися в чині прихвостня у різних сіятельств“, як то зазначає мовою бульварної преси пан І. Багряний.

З генералом Свіщовим був знайомий і нічого ганебного в тому не бачу.

З приводу своїх необґрунтованих обвинувачень сам І. Багряний пише таке: „**Якщо це правда** (підкреслення моє — Д. Г.), то ось який діяч очолює українську єдину репрезентацію в Фюрстенфельдбруку“ та інш. Це показує, що пан І. Багряний, закинувши мені тяжкі обвинувачення, навіть не перевірив фактів, на яких він ці обвинувачення будує.

А тепер питаю пана І. Багряного, — якщо все, що він написав про мене, є від початку до кінця брехнею, — що будемо робити?

Дозвольте мені п. Багряний, коли Ви претендуєте на позицію журналіста в інтернаціональному маштабі, або, що дуже ймовірно на позицію державного діяча в якомусь українському центрі, порадити Вам ось що:

1) користуйтесь тільки перевіреними фактами і не ганьбіть брехнею української преси;

2) коли Ви не згодні з якоюсь новою думкою то виступайте по суті, а не робіть наклепу на людей, які цю думку віднесли; залишайтесь і в політичній боротьбі завжди джентлменом.

Що до конференції у Фюрстенфельдбруку, то жодного „єдиного українського центру“ там не утворювалося, а була опрацьована нова політично-національна плятформа для поєднання всіх протибольшевицьких сил. Що це не входить до концепції „отця народів“ бачу, передизляючись сторінки де якої преси.

Отже, панове політичні українські діячі, на еміґрації сущі, не тремтіть над вашими потертими міністерськими портфелями, які вже маєте, або які бажаєте отримати, а подумайте над справою цього об'єднання спокійно, розсудливо, а в тому допомогай вам Боже!

З пошаною Д. Гулай

Від Виконавчого Комітету Українського Визвольного Руху

Виконавчий Комітет Українського Визвольного Руху звертається до українців по всіх країнах розсіяння з проханням взяти на себе ініціятиву в справі створення місцевих груп сприяння Українському Визвольному Рухові. Особам, які візьмуть на себе ініціятиву організації таких груп та іншим зацікавленим негайно буде надіслано програмові матеріяли. Писати на таку адресу:

Postlagerkarte 45, München TA, Postlagernd, Germany.

СПРОСТОВАННЯ

В російському часописі «Посев» (№ 48 від 2. XII. 51 р.) було надруковано повідомлення, ніби то Голова Виконавчого Комітету УВК п. Д. Гулай провадив переговори з Бюром по скликанню СОНР'у.

Виконавчий Комітет УВК повідомляє, що ні п Гулай, ні інші його представники жодних офіційних переговорів з вище згаданим Бюром до цього часу не провадили.

Від «Українського Демократичного Союзу»

Організаційна Рада просить все листування, що стосується «Українського Демократичного Союзу», тим часом спрямовувати на адресу цього «Бюлетеня». Про зміну поштової адреси буде повідомлено.

«БЮЛЕТЕНЬ» видає Виконавчий Комітет Ради Українського Визвольного Руху.

Поштова адреса редакції: Postlagerkarte 45, München TA, postlagernd, Germany.
Konto № 408596, München, Bayerische Vereinsbank.

Ціна 20 пф. (Preis 20 Pfg.)

БЮЛЕТЕНЬ
Українського Визвольного Руху

Bulletin of the Ukrainian Liberation Movement | Bulletin der Ukrainischen Befreiungsbewegung

1953 р. Періодичне видання ч. 13

Час діяти

Є незаперечним, що еміграція, якщо вона хоче не на словах брати участь в антибільшовицькій боротьбі, перш за все повинна мати якийсь єдиний політичний центр. Наче б то такий центр у вигляді КЦАБ-у (Координаційного Центру Антибільшовицької Боротьби), існує, начебто працює, має потужну радіостанцію і т. інш. Але сказати, що цей Центр є дієвим органом емігрантської політичної думки, ніяк не можна. Що Центр називає себе лише координаційним, «що він **має** перейти в політичний», від цього не легше, бо практична робота стоїть на місці. Нема ні спільного часопису, ні навіть якогось періодичного бюлетеня для широкої еміграційної громадськости, яка про роботу КЦАБ'а мало що знає. Для прикладу візьмемо січневий пленум КЦАБ-у. Пленум засідав щось з півмісяца і в наслідок громадськість була повідомлена, що пленум був зайнятий питанням прийому до Центру нових організацій . . . А чим закінчилось це «занятіє» прийому, пленум не знайшов потрібним будьщо повідомити. Тільки чутки пішли, що якісь 4 організації від 30. 4. 53 року принято до Центру. Але запитайте ці організації, чи вони сповіщені про це, чи вони знають про свій вступ до Центру, вам жадна не відповість. Більш того, учасники пленуму теж не мають одностайної думки про те, що саме вирішив пленум. Такі рішення можна знайти, хіба що у грецьких Піфій. Це є зразок бюрократизму і нетактовного ставлення до еміграції в цілому. Або КЦАБ є представник політичної еміграції, і тоді він свої справи мусить творити не потайки, в тиші кабінетів, або він є купка урядовців, що нічого спільного з емігрантською масою не має. Ми розуміємо тяжкі і складні умови, в яких проходить робота КЦАБ-у. Але без кінця займатися справами внутрішнього життя організацій, що входять в КЦАБ, справами по суті дрібними і непринциповими, — це прямий шлях до дисредитації самої ідеї консолідації антикомуністичних сил і шлях до того, аби в самий КЦАБ був забитий осиковий кіл. Ніякі обставини, ніякі впливи, ніякі законспіровані інтриги не можуть примушувати учасників КЦАБУ-у до того, аби він сам себе компромітував. Або буде утворений Еміграційний Політичний Центр, гідний поваги і свідомий своїх завдань, як штаба антибільшовицької боротьби, або Центру не потрібно. КЦАБ стоїть напередодні чергового пленуму, і нам зовсім не байдуже, чи буде подолано на цей раз нерішучість, тупцювання на місці і КЦАБ вийде на шлях конкретної діяльности, чи знов місячна «Регіна» впише нові сумні рядки в історію творення Еміграційного Центру.

А час нерівний: перед нами пройшли знаменні події; приход до влади в США Айзенгауера, смерть Сталіна, нервове хитання сталінських спадкоємців і введеня ними в гру найсильніших козирів краплених карт кремлівських шулерів, а саме: інсценування політики «спуска комунізма на тормозах». Козирі це дуже небезпечні, бо вони мають метою «пряником» в радянському населенню розмагнітити волю до спротиву, а зовні штовхнути вільні держави до союзу і примирення з СССР.

Самі цього не відчуваючи, ми, може бути, стоїмо на поворотньому пункті сучасної історії, коли комунізму завдано тяжкого вдару, який при енергійній і самовідданій роботі антикомуністичних сил може перетворитися на удар смертельний. В світлі цього відповідальність еміграції зросла і вона мусить змобілізувати все живе, вжити усіх заходів впливу, аби шаховий хід кремлівських пройдисвітів був битий. І чи ми не маємо права запитати

КЦАБ, що ним робиться у зв'язку з новою політичною ситуацією, які накреслено плани, хто і як має здійснювати їх. Еміграція на роздоріжжі: нею керують десятки «пророків», а КЦАБ, нібито покликаний до керівництва, мовчить або проводить завзяту боротьбу всередині себе. КЦАБ засів у ствоєрідний бест, з якого не висовує голови, і в який нікого не впускає. Є невідкладні завдання, а нема кому виконувати їх. Констатуючи цей сумний стан речей, еміграція вимагає від КЦАБ-у рішуче повернутися лицем до сучасних подій, повернутися, як активний учасник боротьби і певна політична сила. Політична еміграція явно провалюється на іспиті її політичної зрілости, і треба бити на сполох. Треба відкинути антикомуністичне сюсюкання окремих організацій, партій, груп, бо це нікому не потрібно; за цим ховаються часто дрібненькі і підленькі особисті інтереси, які нічого спільного з визвольною справою не мають, а треба через єдиний Політичний Центр діяти.

На наш погляд обставини конче вимагають від КЦАБ-у таке:

1. КЦАБ повинен мобілізувати усю увагу на залучення і згуртування навколо себе усіх здорових сил еміграції. Чому б, наприклад, членам КЦАБ-у не практикувати відвідування окремих емігрантських груп і переведення в них певної роз'яснюючої роботи. А робиться навпаки — КЦАБ стоїть осторонь навіть таких подій, як конференції емігрантських організацій.

2. Треба поширити склад Центру і цим оживити і підсилити його роботу. Це є невблагана вимога політичної ситуації. Без цього КЦАБ-ові загрожує природній занепад, а еміграції в цілому відхід на позиції глядачів і ізоляція від загального світового антикомуністичного фронту.

3. Перетворити врешті-решт Координаційний Центр в Політичний, розширити межі його завдань і конкретизувати реалізацію їх.

4. Відмовитися від практики, коли ввесь КЦАБ думає категоріями, пов'язаними лише з радіостанцією.

5. Організувати відсіч руйнацьким силам, що свої дії спрямовують на підрив і компромітацію КЦАБ-у і спроби розвалити його з середини.

6. Великої шкоди завдають КЦАБ-ові і справі антибільшовицької боротьби і ті кола і окремі особи, що подають фальшиву інформацію назовні, шляхом підтасовки фактів, брехні, дезінформації, і обов'язок КЦАБ-у викривати цих «політиків» і протиставити їм свої інформації, правдиві і переконливі, а не просто мовчати.

7. Часто-густо шкідливу роботу несвідомо провадять чесні, але засліплені партійною догмою люди, і люди з ім'ям. Треба відмовитися від застосування до них методів ігнорування, заплямування чи образ. Треба толерантно з суворим дотриманням норм людської гідности притягати до себе наших ідейних противників і знаходити з ними спільну мову. Чому, наприклад, не влаштувати в Мюнхені клюбу, де б емігранти різних національностей і політичних поглядів могли б зустрічатись, переводити бесіди, дискусії, слухати доповіді, відвідувати літературні вечірки, тощо. Знову таки, перш за все, цим належало б зайнятися КЦАБ-ові.

8. Негативний вплив на розвиток роботи КЦАБ-у має і той, цілком хибний принцип, за яким КЦАБ намагається залучити окремі емігрантські організації чи то групи. Особливе це стосується до українців. Ще сьогодні українців в КЦАБ-і і радіостанції нема і нема тому, що навколо утворення українського представництва в Центрі йде дивовижний торг, і такого стилю, начебто справа має місце десь на ярмарку в Сорочинцях. За лаштунками провадяться якісь комбінації, окремі політичні чинники мають своїх «фаворитів». Йде гра, як на кінських скачках. Запрошуються «вожді» з США, викликаються «вожді» з баварських бараків в США, там влаштовують конференції, а ці вожді іноді репрезентують партію аж в 4—5 осіб! А поки йде цей торг, справа КЦАБ-у стоїть на місці, а емігрантська маса дивується і дезорієтується.

Це одна сторона роботи по залученню українців до Центру. Друга полягає в тому, що деякі «політики» взяли на себе місію об'єднати усі політичні українські організації, дали запевнення в цьому ще рік тому. Одначе «віз» і по цей день там. Для нас є аксіомою, що тільки на базі антикомунізму об'єднувати можуть або наївні люди, або наївних людей. Бо з цього погляду найкраще було б об'єднання з «наци», а найгірше з соціялістами. Не можна об'єднувати те, що органічно не об'єднується. «В одну телегу впрячь не можно коня и трепетную лань», — сказав Пушкін про Мазепу і Марину Кочубей. А в еміграції часто річ може йти не про коня і лань, а про тварини значно менш поетичні, які зовсім не надаються на запрягання їх в один віз. Консолідація українських сил це найбільш непопулярне «занятіє», що його сторониться кожний українець. Цікаво, більш за все про консолідацію кричать саме руїнники й роз'єднувачі. Завжди після голосних закликів до об'єднання наступає процес роз'єднання, і фарисейство цих акцій бачуть навіть сліпі. Головна по-

милка об'єднувачів полягає в тому, що об'єднання переводиться начебто з метою боротьби за повалення більшовизму, а об'єкти об'єднання зовсім цієї мети не мають, а мають іншу: боротьбу з росіянами, російськими імперіялізмом. Тому цілком природньо ці об'єднувальні спроби зазнають краху, а посередники по об'єднанню замість заспокоїтися, ще з більшим азартом беруться знову за цю безнадійну справу. Наведемо тут декілька прикладів, які ясно доведуть, чому не можна і не потрібно домагатися партнерів і союзників для антибільшовицької акції там, де їх нема. Недавно відбувалося свято Новруз Байрама і азербайджанці влаштували банкет. Гостем на банкеті був лідер української партії УРДП п. І. Багряний, який підніс такий тост: «За єдність азербайджанского народу! За єдність усіх народів Кавказу і за єдність усіх поневолених Москвою народів у спільній боротьбі проти одного ворога!» Ясно, що цей «ворог» не є більшовизм, і що не з ним збирається битися Багряний. У питанні про ставлення до Координаційного Центру в часописі Багряного «Укр. Вісті» від 29. 3. 53 р. пишеться таке: «Під керівництво клятих ворогів незалежности України ми (хто це ми? — прим. автора) не підемо, це треба б усім раз назавжди затямити.» Тобто затямити, що справа йде не про боротьбу з комунізмом, а про боротьбу з росіянами. В тих же «Укр. Вістях» від 12. 3. 53 року сповіщається: «Рада Директорів УККА (Український Конгресовий Комітет Америки) доручає органам УККА допомогти українським політичним самостійницьким силам в Европі — для створення фронту неросійських народів до боротьби з російським імперіялізмом . . . та **більшовицько-комуністичною агресією».** Ці останні три слова ясно внесено для замаскування основної тези. Бо одне з двох: або боротися з російським імперіялізмом, або з більшовицько-комуністичною агресією. Більшовизмом-комунізмом не може бути російським чи німецьким, він є інтернаціональний, а російський імперіялізм може бути тільки російським. То кому ж оголошує війну УККА? Чи не краще американським українцям звернути свою увагу у себе вдома на таких українців, як Ніколаюк чи Ільчук, що керували траурним мітингом з приводу смерти такого приятеля українців як Сталін. І цілком логічно, що керманич УККА Добрянський під час своєї візити до Мюнхену більш цікавився організацією куренів боротьби з росіянами, а не утворенням спільного з росіянами антикомуністичного фронту.

Візьмемо інші часописи: Лондонська «Укр. Думка в ч. 29—279 1952 року вмістила статтю якогось О. Парамоніва під наголовком: «Деякі завдання українознавства». Це щось подібне до мовознавчих екскурсій великого мовознавця Йосипа Джугашвілі. Там ми читаємо: «Російська нація, **якщо вона є нацією,** складається з перевертнів: українців, поляків, німців, фінів . . . Сила, що утворила «великий російський нарід», утворила і всесоюзну комуністичну партію». «Серед перевертнів дуже багато в російському народові людей мішаної крови». Наприклад, Кравченко (відомий по паризькому процесу. Примітка автора), є перевертень з жидів . . . Таким гібридом був і поет Пушкін. В його жилах текла муринська кров, і волосся він мав кучеряве, як у негрів. Завдяки цьому, якщо подивитися на портрет Пушкіна і австралійську монету, **на якій вибита голова барана, то помітна подібність.** І ця паскуда в примітці редакції «Укр. Думки» зветься «українським науковцем», а його думки «цікавими». А ось для нас цікаво, чому прізвища таких щирих українців як Парамонів, редактор «Укр. Думки» Теодор **Данілів,** лідер французьких українців **Сазонтів** мало нагадують українські прізвища і «гібридну теорію» треба було б Парамонові почати з себе.

Цікавий ще один факт: В той самий час, коли багрянівські кола переводили з УККА переговори нібито на тему співпраці з Американським Комітетом і КЦАБ-ом, — для ще більшого поборювання антибільшовицького фронту і підміни антибільшовицької боротьби боротьбою проти росіян, — зусиллям того ж багрянівського середовища з'явився на світ Божий часопис на російській мові «Освобождение». Цілком ясно, що часопис з'явився на замовлення компанії, що плекає думку зіпхнути українську еміграцію зі шляху боротьби з більшовизмом на шлях проповіді національної ворожнечі поміж українцями та росіянами. В цій, з дозволу сказати, «газеті» запестріли такі гасла: «Реакционный так называемый СОНР умер, реакционный так называемый КЦАБ должен умереть». Звертає на себе увагу колгоспний багрянівський гумор: не КЦАБ, а КАЦАБ, тобто, «кацап», що повинно на думку багряних викликати у читача велике задоволення. Або такий «лозунг»: Да здравствует идея освобождения угнетенных народов СССР от гнета русской реакции всех мастей!» і далі: «Сотрудничество политических организаций с американскими кругами и КЦАБ-ом невозможно.» Часопис «Освобождение цитує ввесь час померлого недавно «филозопа» Г. Федотова, який виступає там в амплуа новоєвангеліста. Федотов віщає: «Партия в России давно уже срослась

с населением.» (Зрозуміло, що з руським, не українським. — прим. автора). «Коммунизм — продукт русского исторического процесса.» В часописі вміщується «пророчества» і фулеровського зброєносця Токаєва, який в інтерв'ю на тему «Что происходит в Кремле» дає безапеляційні відповіді і нагадує Хлестакова, що оповідає наївним провінціоналам про життя в Петербурзі. Викликає подив участь в «Освобождении» Г. Алексинського, старого і відомого політичного діяча і журналіста. Він закликає всю еміграцію до об'єднання: «Друзья, братья, время не терпит!» закликає до зговора для утворення спільного фронту, а для цього подає рецепт: «признание русскими права нерусских народов СССР самим свободно определить свою будущую судьбу, свое национальное и государственное бытие». А цікаво, чи знає Алексинський таку російську організацію з числа тих, що в КЦАБ-і і поза КЦАБ-ом (за виключенням арцюковщини та чухновщини), яка б не стояла на цих позиціях? Так навіщо даремно закликати російські організації? Правільніш покликати до порядку фарисеїв з іншого табору. Часопис дивує своєю примітивністю. Як зразок — передова стаття в ч. 5: «Тайны кремлевского двора» (Це щось схоже з відомим з дитинства романом «Тайны мадридского двора»), де автор доводить, що ввесь сенс післясталінської політики полягає виключно в тому, хто буде посідати місце генерального секретаря партії. Все інше не матиме жадного значення. Очевидно автор так наляканий генеральним секретарем партії Сталіном, що нічого більше не бачить. «Несть Бога, кроме Бога, а генеральный секретар пророк його.» Можна городити усякі дурниці, але тільки на сторінках «Освобождения». Цікава і російська мова цього часопису: «Нельзя не признать резонности **этим убеждениям, являющимся** надеждами автора» (Зрозуміло? — прим. автора). «Имперциальный дым», «нацистовской прессы», і т. д. «Освобождение» закликає всіх чесних «русских» людей до захисту від усяких ворогів і «прежде всего от г. г. Байдалаковых, Мельгуновых и Керенских.» Цікавіше в часописі — це те, що теми боротьби з більшовизмом не зачіплюється.

Після наведення тут прикладів ми запитуємо: В який спосіб, навіщо витрачати час і енергію на шукання об'єднання поміж організаціями, що поставили перед собою цілком ріжні цілі? Як можуть об'єднатися деякі українські націоналістичні кола з російськими демократичними організаціями, коли поміж ними побудована стіна. Як можуть українські організації, що на своєму прапорі написали слова: «За знищення більшовизму, за визволення українського народу, за визволення всіх народів з-під більшовицької неволі, за братнє поєднання народів, за спільний і єдинний фронт боротьби», — консолідуватися з прибічниками «Укр. Вістей», «Освобождения», «Гром. Думки». Це безнадійна і марна справа, що тільки послаблює сили і можливости еміграції. Від неї треба КЦАБ-ові рішуче відмовитися, бо не можна домагатися співпраці з тими, хто якраз бореться за неприпущення такої співпраці. Українські організації можуть поєднуватися тільки на базі спільної мети і доброї волі. З тими, хто дивиться на інших, як на політичного чужака і ворога — спільної мови годі шукати. Головне завдання українських демократів — об'єднувати безпартійну українську масу, і в цьому буде полягати розв'язання української емігрантської проблеми.

Час йде. Утворення авторитетного Політичного Центру конче потрібне. І українці знайдуть в ньому своє місця. Непомітно йде процес ізоляції тих бунтарських українських кіл, що відкидають усяку співпрацю. Так чи інакше здорові сили викристалізуються і стануть в шереги антибільшовицьких борців міцним єдиним фронтом.

Політичний центр, що виросте з КЦАБ-у, стане справжнім штабом антикомуністичних емігрантських сил, які будуть спаяні єдиною волею і єдиним завданням: звільнити усі поневолені народи від влади кремлівських злочинців.

За єдиний антибільшовицький фронт народів!
Стіймо непохитно на охороні демократичних прав українського народу!

Проблеми сталінської спадщини

(Від «економічних проблем» Сталіна та XIX з'їзду до смерти Сталіна та перших кроків його наступників)

У нашій еміграційній пресі, у зв'язку з вислідами XIX з'їзду комуністичної партії СССР, мало місце кілька дискусій з приводу питання про те, хто персонально або чиє угруповання в цілому домінувало на з'їзді. І це відсунуло на задній план, можливо, суттєвіші питання про ті причини, які продиктували потребу відбути зміни в структурі найвищих органів партії. Аналіза показала б, чиї інтереси насамперед вони відбивали.

Висловлювано навіть такий крайній погляд: Сталін, мовляв, був присутній мало не в ролі весільного генерала, верховодив же всіма справами Маленков. Мовляв, кронпринц почав уже керувати, а Сталін лише царювати в розумінні англійської приказки: «Король царює, але не керує». Думку щодо провідної ролі Маленкова поділяли всі без винятку. Суперечки точилися лише навколо окремих членів комуністичної олігархії та значення їх переміщення.

Щойно події, що послідували з блискавичною швидкістю зараз по смерті вождя, виявили, що всі здогади й прогнози були помилковими. Сталін на з'їзді все ще диктував свою власну волю. І, як тепер бачити, проти бажання більшости свого оточення. У зв'язку з цим тепер цілком по-новому насвітлюються з'їздівскі ухвали.

Маленков та Хрущов спільними зусиллями віддалили жданівських підставленців і замінили їх усюди, де могли, своїми прибічниками. Сталін більш-менш на те пішов, проте одночасно з тим вів свою політику, продиктовану, як можна про це судити тепер, передчуттям близької смерти.

Усі диктатори не знаходять гідних переємників своєї влади. Це бо і психологічне відчуття, і реальна дійсність. Психологічне відчуття викликано не тільки манією величі, яку має в тому або тому розмірі кожен диктатор, але й конкретними обставинами диктаторського оточення. Диктатори заздрісні й не терплять нічиєї слави. Вони систематично ліквідують усіх більш або менш талановитих та видатних політичних діячів. Значення не має, друзі це а чи політичні супротивники. На прокрустовому ложі диктатури відрубують голови не тільки ті, що є вищі за диктаторську, але й ті що вже пересягнули плечі тирана.

Диктатори недовірливі, вони гадають, що все робиться не так, як треба. Вони намагаються все виконувати особисто, навіть третьорядні завдання. Це примушує їх створювати громіздкий апарат керівництва і насаджувати величезний штат везирів — проміжних виконавців. Не довіряючи кожному зокрема, диктатори прагнуть забезпечити себе від помилок та підступу першого-ліпшого з них. Вони створюють паралельні інституції, які виконували б ті ж самі функції, конкурували б одне з одним та доносили б одне на одного. В цьому випадкові диктатор залишається завжди третьою, вирішною силою і посилює свою владу.

Диктатори підозрювальні. Їм усюди ввижаються обмани й зради, змови та вбивства. Цим бо шляхом вони самі йшли до влади. В наслідку наприкінці життя вони оточені лише клевретами, прислужниками, фаховими викажчиками та майстрами слідчих справ. Владу, що за неї довелося так довго й нечесно боротися, врешті-решт нема кому передати. В оточенні жадної видатної особистости, яка могла б вести одноосібно державний корабель. Наступники — це вожденята-шакали, вожденята-плазуни. Ніхто з них зокрема не може взяти владу, а, взявши, втримати її. Один рятунок — колегіяльна відповідальність, один заповіт — притримуватися відвічних законів, що перед ними безсильна окрема особистість. Він поспішає написати настановлення своїм наступникам і при тому не повторити помилки Леніна. **Його заповіт** публікується в багатьох мільйонах примірників у вигляді «Економічних завдань соціялізму в СССР», а не передається в єдиному примірникові довіренній особі, в якої його можна вкрасти, як то було з «політичним заповітом» Леніна, й покласти під сукно.

В одному зраджує пам'ять вождеві. Якого диктатора спинили писані закони та юридичні заповіти? Через усе повчання Йосифа «мудрого» червоною ниткою проходить страх перед грядучими палацовими переворотами, які конче переростуть у народну революцію, а та, своєю чергою, зміте весь устрій насильства, створений на гекатомбах трупів.

Сталін говорить про вічні закони природи і підкреслює, що «як і у природознавстві, закони економічного розвитку є об'єктивними законами, що відбивають процеси економічного розвитку, які відбуваються незалежно від волі людей» («Большевик», № 18, 1952, стор. 3). «Люди можуть відкрити ці закони . . . але вони не можуть знищити їх або створити нові економічні закони» (там само). Він перестерігає перед переоцінкою всесильности партії: «Посилаються на особливу ролю совєтської влади у справі побудови соціялізму, яка начебто дає їй можливість знищити існуючі закони економічного розвитку та «зформулювати» нові. Це також неправильно» (там само).

Сталін не дуже довіряє молодому поколінню і боїться його нахилу до революційних змін, до ламання існуючого. «Вони (молоді кадри) приголомшені колосальними успіхами совєтського устрою, і вони починають гадати, що совєтська влада «все може», що їй «море по коліна», що вона може знищити закони науки і зформулювати нові закони» (там само, стор. 5).

Більш усього його непокоїть нахил майбутніх переємників влади форсувати наступ комунізму. Сам він дуже обережно говорить про третю перебудову совєтського села і боїться, щоб вона не вилилася в третю колхозну революцію — в революційне ламання решток дрібнотоварового господарства і остаточний перехід до натурального товарообміну поміж містом та селом. Як бачити, в партії дуже сильна така тенденція — з наскоку, через апарат насильства та терору одним заходом усе розв'язати. Перед лицем антисовєтських та антипартійних настроїв (про що в завуальованій формі говорять знов з'явлені в повістці денній «пережитки минулого») і само-

му Сталіну негайна експропріяція селянства здається безглуздим та злочинним шляхом, який «підірвав би всяку можливість перемоги пролетарської революції» (стор. 7). За іншого часу сам Сталін пішов би на подібну політичну авантюру. Власне кажучи, все його керування й було нічим іншим як саме брутальним політичним авантюризмом колишнього напасника на банки, який не бридився й «мокрими» справами. Та тепер не ті часи, сам він не той і помічники не ті. Тим то він заздалегідь таврує авантюризмом можливі спроби продовжити його передвоєнну політику.

Простіше було б усунути всіх небезпечних людей, що їх можна б підозрювати в нахилі до погубної для майбутнього совєтського устрою політики. Так Сталін і робив раніш. Та тепер у нього мало часу, можливо — й сил. Тим то він вдається до улюбленої ним політики невтралізації всіх суперників. Для цього він скликає довго відкладуваний XIX з'їзд. Цей з'їзд мусів прийняти заповіт і визнати душерозпорядників, призначених самим вождем. Так, думав він, буде певніше.

Тепер, після смерти Сталіна, і особливо після перебудови, що її поспішно почали перепроваджувати деякі спадкоємці ще тоді, коли труп вождя не прохолов, намічені зміни в організації партії стають яснішими.

До чого в основному зводилася перебудова партійного апарату? Ліквідовано Політбюро та Оргбюро. Коли Сталін сам керував, — особи, які входили до цих органів, були його технічними помічниками. Не можна перебільшувати ролі Політбюра в минулому. В ньому сиділи люди, що власного обличчя не мали, але за них Сталін міг ручитися, що вони його не з'їдять. Своєї думки вони не мали і в цьому так відзначалися, що Сталін почав сумніватися в тому, що вони могли б по ньому успішно працювати. У зв'язку з цим і запропоновано створити ширшу олігархію — Президіюм ЦК партії, в якому вони залишилися б, але куди ввійшли б і молодші партійці з певною ініціятивою. В Політбюро останнім часом було 11 членів та 1 кандидат. У новоствореному Президіюмі 36 осіб, з них 11 кандидатів. Створений шляхом компромісу найвищий орган виявився загроміздким і навряд чи працездатним. Секретаріят значно поширено. Замість 4 осіб у ньому опинилось 10 осіб. Знов таки захід нерішучий. Як засіб попередження можливости створення тріюмвірату або одноосібної диктатури, цей захід має певні підстави, але як спроба створити працездатний партійний орган — це замах з неприданними засобами.

Сильному оновленню та поширенню піддано Центральний Комітет партії. У ЦК складу 1939 року був 71 член та 68 кандидатів. У новому ЦК — 125 повних членів та 111 кандидатів. Членами нового ЦК залишилося лише 34 члени із старого складу та 7 осіб, переведених із старих кандидатів. З 111 кандидатів лише 10 осіб були ними в старому складі, а 6 осіб (Будьонний, Тимошенко, С. Захаров, В. Меркулов, Л. Корнієць, Б. Двінський) навіть і членами ЦК минулого скликання. В ЦК 1935 року загалом нових людей — 179 осіб (щось 76 відс.), з них членів 84 особи (67 відс.) та кандидатів 95 (85 відс.). Більшість нових членів, переважно секретарі обкомів партії, протягнено Маленковим та Хрущовим. Сталін особисто висував якнайбільше військових. У новому ЦК з командного складу Совєтської Армії 26 осіб (у тому числі — 6 члени ЦК). Дуже багато державних урядовців та господарників. Це перший ЦК в історії комуністичної партії СССР, що в ньому партапаратники не мають більшости. За даними Майснера (див. «Ост-Сйропа», № 6, 1952, стор. 426), з 165 більш або менш відомих членів ЦК партапаратниками є 78 осіб (47 відс.). Якщо ми врахуємо, що багато з них мають спеціяльну високу технічну освіту або освіту гуманітарну, то в цьому випадкові падіння ролі чисто партійних бюрократів в олігархічній верхівці партії стає ще помітнішим. Усі кандидати до нового ЦК були особисто затверджені самим Сталіним, проте наскільки відповідав його склад побажанням його найближчих помічників, показало найближче майбутнє, що наступило по смерті Сталіна.

Перед смертю Сталіну пощастило в царнині внутрішньої політики провести два заходи: призначити себе головою комісії щодо переопрацювання програми комуністичної партії Совєтського Союзу, а також затвердити програму майбутнього показового процесу проти кремлівських лікарів. Чи організовано арешти самим диктатором, а чи кар'єристи з МГБ хотіли зробити кар'єру на перечуленій підозріливості вождя, тепер ще важко судити. Проте, обвинувачення Маленкова, він, мовляв, є автором антисемітського процесу (що робить, наприклад, Ніколаєвський, див. «НРС») очевидячки відпадають. Інакше нічим не можна пояснити нинішню відмову від нього і проголошення всієї справи фантастичною та вигаданою.

Події, що відбулися з калейдоскопічною швидкістю слідом за смертю Сталіна, показали, що з'їзд виконував переважно волю вождя, яка не збігалася з бажаннями найближчих його клевретів і яку вони, лишившися без його владного тиску, і не думали виконувати. Історія повторюється. Як свого часу Сталін врочисто присягався йти шляхом Ілліча, готуючи в той же час свій власний курс, так і тепер Маленкову нічого не коштує бити себе в груди й твердити, що він творить волю покійного.

Є всі підстави гадати, що Сталін помер принаймі на один-два дні раніше від офіційної дати смерти. Занадто вже поспішно його ховали і занадто швидко почали процес реорганізації всього того, що ще кілька днів тому здавалося непорушним та ухваленим одностайно. А це своєю чергою підкреслює, що з'їзд творив волю самого вождя, а не його найближчих співборців. Мабуть Сталін і намагався поширити найвищу владу, щоб ті не зробили спробу її сконцентрувати в своїх руках. Його нагла смерть не дозволила йому зміцнити новий партійний апарат.

Сталін помер згідно з офіційною версією ввечорі 5. березня. А вже вранці 6-го числа відбувається спільне засідання пленуму ЦК, ради міністрів та Президіюму Верховного Совєта. Вже перше речення ухвали звучить дещо дивно. Зібрані (скільки їх було — невідомо) «вважають найважливішим завданням партії та уряду — забезпечити безперебійне та правильне керівництво всім життям країни, що своєю чергою вимагає найвищої **згуртованости** керівництва, **недопущення будь-якого розброду та пані-**

ки» (підкреслено нами). Чому партія стане більш згуртованою з ліквідацією кількох міністерств і пересаджуванням кількох осіб? Таж іще якихось п'ять місяців тому партія вважала, що якраз пророблена на з'їзді перебудова й забезпечує монолітність лав партії. При чому це було й думкою авторитетнішого від Маленкова члена партії, Сталіна. Пояснення цього тільки одне: навіть в уніфікованій та по-рабському слухняній голівці партії жадної єдности не було. Складена з безпринципних кар'єристів, вона негайно стане перетворюватися на кодло гадюк, що починають одна одну жалити, щойно відійде дресувальник.

Торгівля між співборцями Сталіна почалася при домовині його.

Група на чолі з Маленковим, Хрущовим, Молотовим, Берією та Кагановичем, об'єднавшись для захоплення влади, відбула першого ж дня декілька вельми істотних змін у структурі найвищих органів партії та уряду, яка зробила їх панами країни. На чолі уряду став Маленков. Першими заступниками голови ради міністрів СССР стали Берія, Молотов, Булганін, Каганович. Вони склали разом Президіюм Ради Міністрів. Бюро Президіюму ліквідовано. Відбувається перше «укрупнення» міністерств. Зливаються МГБ та МВД у міністерство внутрішніх справ. Молотов знову стає міністром закордонних справ. Свого часу Сталін визнав його не досить придатним для цього посту в нових міжнародних обставинах. Об'єднано міністерства внутрішньої та зовнішньої торгівлі, створено одне міністерство машинобудування, яке поглинуло міністерства автомобільної та тракторної промисловости, міністерство машинобудування та приладобудування, міністерство сільськогосподарчого машинобудування та міністерство станкобудування. Міністерство транспортового та тяжкого машинобудування створено замість колишніх чотирьох міністерств — транспортового машинобудування, судобудівельної промисловости, тяжкого машинобудування, будівельного та шляхового машинобудування. До міністерства електростанцій та електропромисловости влилося, крім двох міністерств цієї назви, ще міністерство промисловости засобів зв'язку.

Можливо, ці заходи мають під собою потрібну підставу, проте, звичайно, з ділового погляду поспішати особливої потреби не було. Тільки боротьбою за владу й визначено ці реформи.

Боротьба за переділ влади особливо яскраво виявнюється в проведенні заходів у середині самої партії. Судячи з тексту ухвали, в партії функціонував орган, що його не згадано в матеріялах з'їзду, а саме — Бюро Президіюму ЦК КПСС. Змовники вирішили скоротити Президіюм до 10 членів та 4 кандидатів (замість 25 та 11 відповідно). Зменшено й склад секретаріяту з 10 членів до 4. Арістов та Суслов утратили свої місця в секретаріяті та вибули з Президіюму.

Варто відмітити, що Хрущов перебував з перших днів дещо в тіні. А з перебування в Політбюрі та в секретаріяті партії він старший за Маленкова. Відомо, що його становище трохи захиталося в 1950—1951 рр. у зв'язку з проєктом влаштування агроміст, що його партія під тиском Маленкова не схвалила. Проте, він вистоявся, бо Сталін йому дуже довіряв та особисто симпатизував.

Про ролю Хрущова в післясталінській коаліції згадується досить глухо, і в першій ухвалі спільного засідання пленуму ЦК, Ради Міністрів та Верховного Совєта є лише такі рядки:

«Визнати за потрібне, щоб тов. Хрущов М. С. зосередився на праці в Центральному Комітеті КПСС і у зв'язку з цим звільнити його від обов'язків першого секретаря Московського Комітету КПСС.»

Тиждень, що лишався до скликання четвертої сесії Верховного Совєту, Хрущов та його прибічники, які побоювалися концентрації в руках Маленкова всіх прерогатив влади, скориставшися з того, що на сесію приїхали з провінції члени ЦК, використали для проведення екстренного пленуму ЦК. Його почато, очевидячки, напередодні дня відкриття сесії Верховного Совєту.

Вельми ймовірно, що Маленков не піддавався, і пленум затягся на 14-те березня. Довелося відкласти на один день початок сесії без оголошення відтермінування її. Це вже було скандалом. Делегати сиділи в Москві й чекали, чим закінчаться кулюарні переговори водіїв.

Хрущову пощастило досягти «самоскладення» Маленковим своїх обов'язків секретаря партії та кооптації Суслова до секретаріяту. Проте й Хрущову довелося зробити поступку. Щоб не підривати авторитету Маленкова, публікацію ухвали вирішено здійснити за тиждень (21 березня), після закінчення сесії і оголошення її вислідів у пресі. Останні, як відомо, опубліковано вже наступного дня (16 березня).

Четверту сесію Верховного Совєту СССР проведено за один день. Покірні депутати мусіли без заперечень і без жадної видимости демократії мовчки вислухати диктат трійки — Хрущова, Берії та Маленкова і одноголосно схвалити порушення конституції — усунення Шверніка та призначення Ворошилова на голову президіюму Верховного Совєта, самопризначення Маленкова головою Ради Міністрів, перетворення міністерств і внесення змін та доповнень у статті 70, 77 і 78 конституції щодо реорганізації міністерств. На сесії проведено дальше об'єднання низки союзних міністерств.

З 51 міністерства, що існували раніше (див. А. Денісов та ін., «Основы советского государственного права», стор. стор. 120—121), після об'єднання залишилося тільки 25. З 6—7 комітетів, що були при Раді Міністрів СССР, самостійними лишаються надалі лише Державний комітет у справах будівництва та Державний плановий комітет. Його голова, Г. П. Косяченко дістав у свої руки комітет у тому стані, в якому він був за часів Вознесенського. В матеріялах четвертої сесії Верховного Совєту ані словом не згадано про Комітет у справах фізкультури й спорту. Невідомо — чи залишається він, а чи зливається з якоюнебудь іншою організацією або ввійде в одне з міністерств.

Відбута реформа дозволила керівну голівку скоротити майже вдвоє (до 26 осіб) і усунути з неї додаткову кількість небажаних співпрацівників, бо на чолі реорганізованих міністерств поставлено нових людей (міністром сільського господарства став Коз-

лов, а Бенедіктов, який був ним дванадцять років, ніде не згаданий).

На концентрацію влади вказує й те, що з 10 членів нового Президіюму партії 8 стало міністрами (Маленков, Берія, Молотов, Булганін, Кагановіч, Мікоян, Сабуров, Первухін). Один з 4-х кандидатів у члени Президіюму також стає міністром — це Пономаренко. Якщо відмітити, що з двох членів Президіюму, що залишилися, одного призначено головою президіюму Верховного Совєту (Ворошилов), а інший очолює секретаріят партії (Хрущов), і з трьох кандидатів до Президіюму, що залишилися, одному надано місце голови ВЦСПС (Шверник), а двоє очолюють партійний апарат двох з найбільших союзних республік (Мельніков та Багіров), то ми можемо твердити, що вся зменшена по перевороті голівка партії розподілила між собою всі ключові позиції в державному апараті.

Цікаво відмітити, що з решти 18 міністрів союзних міністерств 9 члени ЦК, 7 кандидати до ЦК і лише двоє не входять у найвищий партійний ареопаг (Третяков — міністер охорони здоров'я та Псурцев — міністер зв'язку). Голова державної планової комісії входить до складу Центральної ревізійної комісії КП СССР, а голова Державного комітету у справах будівництва — К. М. Соколов — кандидат у ЦК.

Таке глибоке промкнення в організацію державного керівництва верхівки чистого партійного апарату говорить не тільки про концентрацію всіх родів влади в руках небагатьох, але й відступ чисто партійних завдань на другий план. Звичайно, це зовсім не говорить про самоліквідацію партії, а лише свідчить про прагнення зібрати в один кулак усі функції керівництва, організації та контролю життя в країні.

Одночасно з захопленням влади в державному апараті змовники намагалися зміцнити свої позиції і в інших адміністративних органах, як от Верховний Совєт. Щоправда, роля Ворошилова чисто декоративна, але тепер він на більше й не претендує. Разом із Шверніком усунено секретаря президіюму Верховного Совєта — А. Горкина, одного з найстарших працівників совєтського апарату. Його посаду дістав Пегов за послуги «переможцям» під час проведення XIX з'їзду.

Андреєв, який опинився не при справах, був влаштований членом президіюму Верховного Совєту.

Відбувши малий палацовий переворот та успішно захопивши ключові позиції влади, невільні союзники Маленков, Молотов, Хрущов, Берія та Каганович прагнули, не зволікаючи, провести низку заходів, які забезпечили б їм запілля, приспали б громадську думку і попередили б можливу антисовєтську активність у країнах-сателітах. Особливу вагу віддано тому, щоб скувати ініціятиву країн Західнього Бльоку, особливо Америки, якиминебудь переговорами, щоб цим одночасно паралізувати можливі виступи з боку найбільш підготованих до революційної діяльности еміграційних організацій. З цього погляду комуністам пощастило досягти багато.

На похорон було викликано генеральних секретарів чужоземних компартій та керівників урядів сателітів. Тільки Мао-Цзе-дун відхилив запрошення і замість себе післав міністра закордонних справ, який на трибуні мавзолею стояв серед совєтських представників, а не разом з іншими гостями. На трибуні мавзолею чужоземних гостей виявилось більше, ніж господарів — явище небачене в практиці кремлівських парадів та похоронів. Від чужоземних компартій були присутні — Георгію-Деж, Болеслав Берут, Пак Ден Ай, Ульбріхт, Дольорес Ібарурі, Гротеволь, Червенков, Ракоші, П'єтро Ненні, Тольятті, Дюкльо, Готвальд та згаданий раніше Чжу-Ен-лай. Не зазнали чести стояти серед верховодів долі комуністичного світу Гаррі Полліт (Англія), голова компартії Австрії Копленіг та фінської — Вілле Пессі, які несли коло домовини почесну вахту.

В ті дні відбуто наради з усіма присутніми керівниками компартій. Наслідки невідомі, хоча можна чекати розбіжностей між СССР та Китаєм, бо Мао Цзе-дун вважає себе найоголовнішим вождем комуністичного світу і може через те претендувати на керівну ролю в Комінформі. Далі, заява Тіто про можливий вихід Болгарії з совєтського ярма і претенсії її на самостійний шлях, подібно до Югославії, можливо, не позбавлена підстав. Яке б не було майбутнє, але тепер, очевидячки, досягнуто певної угоди і за найближчих днів Кремль може не побоюватися появи значних розколин у Східньому Бльоці. На ознаку лояльности багато з комінформівців опублікували статті в «Правді» про Сталіна.

Країнам Західнього Бльоку з перших же годин дали зрозуміти, що новий уряд піде значно далі на поступки, ніж це було за Сталіна. Недвозначно про це натякав Молотов, приймавши 11 березня урядові делегації Турецької республіки, делегації Афганістану, голову Ради Міністрів та міністра закордонних справ Фінляндії. 14 березня в Молотова відбулося прийняття урядової делегації Ірану.

2 квітня Молотов виступає з широкою заявою з приводу корейського питання, в якій підкреслює, що «совєтський уряд невхильно підтримував усі кроки, скеровані до встановлення справедливого перемир'я та на припинення війни в Кореї («Правда», 2. 4. 1953).

Інсценізувавши інцидент з обстрілом англійського літака, Кремль швидко запропонував піти на переговори про встановлення нових умов літання через Східню Зону Німеччини до Берліну. В середині СССР цей крок має показати населенню, що новий уряд достатньо твердий у міжнародній політиці і не боїться «провокації».

Усі ці заходи мають кінцевою метою тільки одне — **виграти час.** Вони аж ніяк не свідчать за особливе миролюбство нового уряду. Він бо перебуває тепер поміж двох вогнів і тому робить реверанси на всі боки. В чужоземному світі — щоб мати час ліквідувати прямих та потенційних ворогів у партійному та позапартійному середовищі.

У внутрішній політиці проведено два заходи, які мають прихилити населення на бік нового уряду і змусити визнати його за законний. Перший — проголошення амнестії для частини ув'язнених (ухвала президіюму Верховного Совєта з 27 березня). Переціновати його не варто. Це звичайна гра нових диктаторів, які звільнюють невеличку частину давніх ув'язнених, щоб мати місце для киданих до в'язниці небезпечних їм людей. Зовні декляративний захід,

він має під собою й економічне обгрунтовання. Звільнюють інвалідів, старих — людей, непридатних до праці і тим самим таких, що дарма жують державний хліб. Випускають на волю неповнолітніх, що їх корисніше вжити на виробництві. Звільнюють жінок, що мають дітей, харчування яких під час ув'язнення їхніх матерів лягає на державний кошторіс.

З чоловіків під амнестію підпадають лише ті, хто вчинили службові злочини. На дев'ять десятих — все це колишні партійці.

Можна ще вказати на можливість повторення під час звільнення тих самих трюків, які пророблювано неодноразово совєтською владою на честь круглих річниць жовтня (10-, 15-річчя). Перед амнестією переглядають численні справи і значній частині ув'язнених, терміни ув'язнення побільшують, а статті, за якими звільнюють за амнестією, замінюють іншими.

1 квітня публікується ухвала Ради Міністрів і ЦК КПСС «про нову знижку роздрібних цін на споживчі та промислові товари». Це — шоста за чергою знижка цін від 1947 року, і її подано як досягнення нової влади та її добра воля поліпшити стандарт життя.

Пропагандивний трюк із знижкою цін — шабльоновий, проте разом з тим не позбавлений значення засіб. Не можна забувати, що й нові ціни стоять вище за довоєнний рівень і що зростання видатности праці за минулий рік на 7% майже повністю компенсують втрати державного кошторису.

У середньому ціни знижено на 10—15%. Різкій знижці піддано ціни на картоплю, овочі (50%) та фрукти (25%). Цим заходом уряд хоче притягнути на свій бік симпатії міського населення і підірвати колхозну торгівлю. З усього бачити, що держава вже в цьому році робитиме спробу повністю монополізувати торгівлю сільськогосподарчими продуктами та форсувати «продуктообмін» за Сталіним.

Якщо обидва згадані заходи (амнестія та знижка цін) є перевіреними засобами «пірника» в совєтській політиці, то третій, зовсім недавно здійснений у внутрішньому житті країни — лишається безпрецедентним. Це — сенсаційне визнання готованого показового процесу над кремлівськими лікарями як справи, цілком зфабрикованої слідчими органами. Обвинучувачі сідають на лаву підсудних, і до них напевно застосують ті ж самі «недозволені совєтською юридичною практикою» заходи, що ними витягано «зізнання» в мільонів совєтських громадян, суджених у антисовєтських справах. У лікарки-наклепниці й виказчиці Тимощук відбирають «зароблений» нею орден Леніна. Можна уявити видовжені фізіономії піків, тольятті, берутів та інших комінформівських лідерів по тому, як вони прочитали сповіщення. Вони ж бо всі посилали лікарці Тимощук вдячні листи за виявлену пильність.

Головне обвинувачення появлено Рюміну — заступникові міністра МГБ та керівникові слідства, а також іншим особам, прізвищ яких совєтська преса не подає. Колишньому міністрові МГБ Ігнатьєву інкриміновано «політичну сліпоту», «ротозійство». Як «виявляється», він дозволив такому злочинному авантюрникові, яким був його заступник, обманути себе і ввести всіх у заблуд. Член сталінського Президіюму ЦК і вибраний на секретаря ЦК в першій акції захоплення влади (6 березня) Ігнатьєв тепер втрачає всі свої позиції в партії та усувається з усіх постів. Це ще раз стверджує, що тертя й боротьба нагорі тривають далі. Щодо Маленкова та його ролі в цій справі, західня преса робить надзвичайно цікавий зигзаг. Реніше його обвинувачувано в антисемітизмі і у створенні процесу проти лікарів та пов'язаних з ними міжнародних єврейських організацій. Тепер же твердять, що російську шовіністичну політику очолював покійний Жданов — супротивник Маленкова, а особисто Маленков — прихильник пролетарського інтернаціоналізму і стоїть за рівність та братерство совєтських народів, що й підкреслено в передовій «Правди» з 7 квітня. Тактичний маневр Маленкова та нового уряду цілком безпідставно приймають за новий курс у національному питанні в СССР та за кордоном. Майбутнє покаже, що це не так, що це тільки тактичний крок, щоб виграти час та зміцнити своє становище в середині країни.

Місяць, що минув після смерти Сталіна, був незвичайно багатий на події виняткової важливости, які можуть призвести до найнесподіваніших наслідків. Підсумовуючи всі події, що відбулися за цей вельми короткий відтинок часу, ми приходимо до таких висновків:

1. Сталін перед XIX з'їздом і на самому з'їзді намагався досягти обіцянки повного переємства його політики, уповільнення темпів переходу до комунізму і для цього досяг поширення керівної верхівки партії.

2. На з'їзді Сталін повністю диктував свою волю і проводив свої плани.

3. По смерті Сталіна Маленков, спираючись на частину старих кадрів, намагався повністю закріпити за собою всі керівні пости в партії та в державному апараті.

4. Зазіхання Маленкова на єдиновладу не мали здійснення. По кількох днях перебування на пості голови Ради Міністрів і на ролі секретаря партії йому довелося після боротьби поступитися Хрущову очолюванням партійного апарату.

5. З перших же днів посталінського періоду група, що захопила владу, сконцентрувала владу в руках невеликого шару партійної охлократії і провела низку заходів організаційного порядку, що йдуть урозтіч з вимогами Сталіна.

6. Компроміс, досягнутий при поділі влади, не дав очікуваної рівноваги сил. Тим то найближчим часом можуть послідувати дальше організаційне ламання і запекліша боротьба в середині керівного шару, що може йти в парі із взаємним знищуванням.

7. Не тільки населення країни, а й низи партії не беруть участи в боротьбі переємників Сталіна, яка точиться. Проте, надії на пом'якшення режиму такі великі і існуюче незадоволення совєтським ладом таке велике, що нова влада, для того, щоб утриматися, повинна буде піти на дальші поступки абож намагатиметься ще тугіше закрутити гайки комуністичного пресу.

8. При недостатній гнучкості сталінських переємників і ускладненні міжнародного становища можна очікувати переростання побутового незадоволення в активну революційну боротьбу під політичними визвольними гаслами.

Хома Брут

Промова президента Айзенгауера

Президент Айзенгауер виступив на банкеті редакторів американських часописів з великою промовою, в якій докладно висвітлив план закордонної політики США. За цим планом має бути припинене озброєння і повернено світові мир та добробут. През. Айзенгауер у п'ятьох тезах зробив нарис того становища, на підставі якого США, у протилежність Совєтському Союзові, будують свою політику:

1. Жодний нарід земної кулі не повинен розглядатися як ворог, бо все людство жадає миру та справедливости.

2. Лише в єднанні з іншими націями кожна нація може здобути мир та добробут.

3. Встановлення форми державного управління та господарства — є безперечне право кожної нації.

4. Ніяка нація не має права накидати іншим націям свою форму державного управління.

5. Тривалий мир може бути заснований не на прискорених темпах озброєннях, а лише на чесному ставленні до народів та чесному розумінні їх. Ці основи мирної організації світу, — каже далі през. Айзенгауер, — можуть бути лише тоді досягнені, коли, поруч з іншими міроприємствами світ буде визволений від тягару озброєнь. Щоб досягнути цього, американський уряд бажає скласти угоду про роззброєння. Ця угода має містити такі пункти: 1. Абсолютне зменшення всіх військових та охоронно-поліційних сил кожної нації. 2. Використання стратегічної сировини повинно бути обмежено квотами, які повинні бути встановлені за спільною згодою. 3. Потрібно встановити дійсний контроль над виробленням атомової енергії. Вироблення атомової зброї забороняється. 4. Потрібно обмежити або зовсім заборонити вироблення різних родів зброї масового винищування. 5. Здійснення цих міроприємств та контроль можуть бути осягнені шляхом достатніх гарантій та права інспекції з боку ООН. Совєтському Союзові, — каже далі президент Айзенгауер, — треба поставити такі питання: а) Чи погоджується Совєтський Союз використати свій вплив на східні народи Азії для того, щоб припинити війну не тільки в Кореї, а й в усій Азії. б) Чи згоджується Совєтський Союз надати іншим народам право вільного вибору форми державного управління і права вільного об'єднання з іншими народами. в) Чи бажає совєтський уряд, за погодженням з іншими націями, подати серйозні пропозиції щодо роззброєння. Якщо Совєтський Союз на це не погодиться, то де тоді конкретний доказ того, що Совєтський Союз дійсно бажає миру? Жадоба миру, — підкреслив президент Айзенгауер, — дуже велика, щоб якийнебудь уряд міг розчарувати надії людей простими обіцянками. Лише дії зможуть переконати.

Зміст промови державного секретаря Даллеса

19 квітня перед тією ж самою авдиторією, перед якою през. Айзенгауер 16 квітня накреслив свою знаменну програму встановлення миру, п. Д. Ф. Даллес виголосив промову, в якій дав докладні пояснення щодо вищезазначеної програми миру. «США, — каже п. Даллес, — планують нові міроприємства для захисту Заходу, які гарантували б військову безпеку і в той же час не обтяжували б надмірно державне господарство окремих країн. Ясна і недвозначна політика США очевидно спонукала совєтський уряд змінити свою політику, в зв'язку з чим за останні тижні з'явилися ріжні заяви Кремля, які можна назвати не «мирною офензивою», а «мирною дефензивою».

Президент Айзенгауер своєю промовою відчинив двері в будинок миру і закликав Совєтський Союз вступити в цей будинок. Цей заклик зроблено виразно, і його не можна оминути, як риторичне формулювання. Вона є виразом рішучої стадії закордонної політики уряду Айзенгауера. Посилаючись на промову през. Айзенгауера, п. Даллес звернувся до Совєтського Союзу з новим закликом прийняти програму миру, щоб таким чином покінчити з темним розділом світової історії насиченим недовір'ям і жахом. Прийняттям пропозицій Айзенгауера Совєтський Союз може сприяти тому, що для всього світу настане епоха миру. Але до цього часу Совєтський Союз не зробив нічого, «щоб зменшити загальну напруженість і переконати нас у потребі припинити наші змагання щодо укріплення спільної оборони в межах північно-атлантичного пакту».

Далі п. Даллес заявив: «Промова през. Айзенгауера могла б бути виголошена ще під час приступлення президента до виконання своїх обов'язків, але тоді таку промову могли прийняти як вияв слабости».

Тепер становище змінилося. Угода про об'єднаний захист Европи та участь у ньому Німеччини вливає нові сили в сім'ю народів. Ця угода в найближчому часі має бути ратифікована всіма учасниками. Дальшою передумовою зростання сил Заходу є майбутній з'їзд НАТО в Парижі, на якому будуть обговорюватися заходи для укріплення вільного світу з таким розрахунком, щоб відбити всяке бажання в агресора почати спробу агресії. Уряд Айзенгауера розглядає всі конфлікти на Сході та Південному Сході Азії як єдиний фронт комуністичної агресії, і тому комуністи не можуть розраховувати на те, що за рахунок мирного розв'язання конфлікту в одному місці вони не можуть посилати агресію в іншому.

Міжнародня інформація

Бундесканцлер д-р Аденауер прибув до Америки на пароплаві «Юнайтед Стейтс».

*

Північнокорейське та китайське командування заявили, що вони погоджуються з пропозицією верховного командувача військ ООН ген. Кларка про негайний початок обміну раненими та хворими полоненими.

*

Верховний комісар Північно-Американських Сполучених Штатів Конант та його французький колега Франсуа Понсе погодилися з пропозицією ген. Чуйкова, щоб дальші переговори в справі безпеки полетів літаків великих західніх держав повітряним коридором провадити в присутності представників Америки, Англії, Франції та Совєтського Союзу.

*

США та Японія підписали двохсторнній договір про дружні взаємини, торгівлю та мореплавство.

*

З 18 держав Брітанія перша ратифікувала договір про врегулювання німецьких передвоєнних боргів.

*

На Західньому відтинку корейського фронту відбито запеклі атаки комуністів.

*

З Москви повідомляють про звільнення 15 лікарів, яких було заарештовано в січні місяці ц. р. і обвинувачено в ставленні неправильних діягноз, що нібито спричинило смерть Жданова, Щербакова та інших, і в спробі замаху на життя високих партійних керівників. Також оголошено, що спеціяльна комісія розслідувала цю справу й пришла до висновку, що обвинувачення лікарів є наклепницьке, а зізнання — примусове, через вжиття слідчими МГБ «незаконних» засобів.

*

Італійський президент Люїджі Ейнарді за пропозицією уряду розпустив обидві палати і призначив на 7. червня ц. р. нові вибори, які будуть провадитися на підставі щойно прийнятого обома палатами нового виборчого закону.

*

У свій час, за життя Сталіна, совєтський уряд вимагав від американського амбасадора звільнити будинок, який займала амбасада майже 20 років, і переселитися до іншого будинку. Тепер совєтський уряд повідомив, що амбасада може залишитися в цьому будинку.

*

В протоці Дарданели затонув турецький підводний човен. Загинула 91 особа залоги.

*

Після майже шестимісячної перерви в Панмунджоні знову зустрілися представники комуністичного командування та командування військ ООН для остаточного врегулювання обміну хворими та раненими полоненими.

*

Заарештовано та віддано до суду заступника міністра МГБ Рюміна та слідчих, які провадили справу заарештованих лікарів та вживали «незаконних» засобів для отримання «зізнання».

*

Бундесканцлер д-р Аденауер прилетів з Нью-Йорку до Вашінгтону, де відбув першу розмову з през. Айзенгауером та конферував з державним секретарем Даллесом.

*

Замість Трюгве Лі генеральним секретарем ООН обрано заступника міністра закордонних справ Швеції п. Гаммарскйольда.

*

В Берліні почалися переговори представників чотирьох великих держав про врегулювання справи полетів літаків над совєтською зоною, т. зв. повітряним коридором.

*

Колишнього міністра МГБ Ігнатьєва, якого після об'єднання МВД і МГБ було призначено на одного з секретарів ЦК комуністичної партії, знято з посади за «ротозійство» в справі арешту лікарів.

*

Бундесканцлер д-р Аденауер відбув повторну конференцію з державним секретарем Даллесом.

*

Під час переговорів у Панмунджоні виявилося, що комуністи мають лише 600 хворих та поранених вояків, у той час, як ООН мають повернути 5 800 осіб.

*

Пленум ООН ухвалив план західніх держав про продовження праці комісії для розброєння.

*

В Кенії мали місце сутички брітанських військових частин з терористами Мав-Мав.

*

В Пірл-Гарбор провадилася таємна військова конференція в справі захисту південно-східньої Азії.

Трьохденні переговори бундесканцлера д-ра Аденауера з американським урядом закінчилися. Видано наступного змісту комунікат:

1. Найкращим доказом «доброї волі» московських володарів була б їхня згода на вільні вибори в совєтській зоні та повернення сотень тисяч військовополонених, які ще до цього часу перебувають в Совєтському Союзі.

2. Єдиним шляхом до розв'язання німецької проблеми є об'єднання Німеччини на засадах свободи та демократії.

3. Треба використати всі засоби для того, щоб усунути напружені взаємини між совєтською зоною та Заходом, але в той самий час вільні нації не повинні

втрачати свою пильність і зусилля домогтися єдности й могутности.

4. В справі розв'язання саарської проблеми треба якнайскоріше домовитися з Францією.

5. Щоб допомогти розв'язати проблему втікачів у Німецькій Республіці, США посилять свою програму інвестицій та господарчої допомоги. В зв'язку з цим Г. Стассен заявив, що на черзі стоїть також питання безпосердньої допомоги втікачам за рахунок нової американської програми для закордонних держав.

6. Америка готова переглянути справу засуджених військових злочинців. Така акція цілком можлива після остаточної ратифікації угоди про участь Німеччини в захисті Европи.

7. Обидві нації прийшли до згоди якнайскоріше почати переговори про укладення нових угод про дружні стосунки та про торгівлю поміж обома країнами. Покищо повинна мати силу угода 1923 року.

8. Після остаточної ратифікації угоди про европейське об'єднання для захисту Европи Німеччина одержить право брати участь у розв'язанні також і морських питань.

9. Німецька Республіка повинна вжити всіх заходів, щоб стратегічний матеріял не потрапляв до комуністичних країн.

10. Америка згодна повернути Німеччини 350 кораблів вартістю бл. 7,1 млн. долярів, які в свій час конфіскувано як військове майно.

*

Уряд Східньої Німеччини постановив від 1 травня залишити без харчових карток усіх німців східньої зони, які працюють у західньому секторі Берліну.

*

Німецька поліція викрила велику шпіонську організацію, яка орудувала на користь совєтів. Заарештовано 38 осіб. Ведеться розшук ще 10-х осіб.

*

Президент Айзенгауер підписав ратифіковану угоду про німецькі закордонні борги і про врегулювання німецьких повоєнних боргів.

*

Комуністичне військо в Індокитаї почало наступ на Лаос, одну з трьох індокитайських держав, яка ще не зазнала повстанських комуністичних дій.

*

В Панмунджоні підписано угоду про умови обміну хворими та пораненими.

*

Уряд совєтської зони Німеччини постановив, починаючи з 1 травня, видавати харчові картки на м'ясо, товщ та цукор лише працюючим та дітям до 15 років. В зв'язку з цим бл. 2 млн. осіб залишається без харчових карток і повинні будуть купувати харчі за цінами вільного ринку.

Новий американський амбасадор п. Болен прибув до Москви.

*

В Парижі відкрилася трьохденна конференція генеральної соціалістичної інтернаціональної ради.

*

Французький міністер оборони Плевен прибув до Вашінгтону, де відбув розмову з през. Айзенгауером.

В Тегерані сталися великі заворушення і криваві сутички між військовими частинами та демонстрантами.

*

Під час промови аргентінського президента вибухло дві бомбі. 6 осіб забито і 92 поранено. Натовп підпалив і зруйнував будинки всіх опозиційних партій. Цікаво, що будинок комуністичної партії не зруйновано.

*

Як повідовляє з Бонну уповноважений у справі безпеки країни п. Теодор Блянк, щодня надходить 250—300 заяв від осіб, бажаючих бути добровільно зарахованими до майбутньої німецької армії. Вже подано бл. 56.000 таких заяв, у тій кількості — 16.000 від колишніх офіцерів, 20.000 від унтерофіцерів, 20.000 — від колишніх салдатів.

*

Відбулося випробовування нового бомбардувальника американської повітряної фльоти. Цей бомбардувальник на висоті 13. 000 метрів досяг середньої швидкости 1 270 км на годину.

*

Московська «Правда» надрукувала статтю, в якій вказує, що партійне керівництво повинно бути побудоване на засадах колегіяльности замість одноосібности, тобто, диктатури.

Совєтський міністер права Гершенін помістив у московській «Правді» статтю, в якій він гостро засуджує випадки расової ненависти та дискримінації.

*

1 квітня в Панмунджоні відбувся перший обмін хворих та ранених полонених. Командування ОН передало 500 осіб, а одержало від комуністів 50 південнокорейців, 30 американців, 12 англійців та 8 осіб інших націй.

*

З Москви повідомляють, що в Грузії знято з посади та заарештовано міністра МГБ Рухадзе та двох його співпрацівників Тіеладзе та Чарквіані. Крім того, перегруповано ввесь грузинський уряд. Новий голова уряду Бахрадзе в своїй промові засудив заарештованих як ворогів народу, які затоптали своїми ногами права грузинських громадян. Вони заарешутвали ні в чому неповинних людей, яких тепер звільнено й реабілітовано, причому одного з них — Барамія навіть призначено в новому уряді на посаду міністра земельних справ, а двох інших — на посаду заступників міністра державного контролю.

*

Повернувшися з комуністичного полону, вояки ОСН розповідають про нечувані страждання, яких вони зазнали в комуністичних таборах. Багато тисяч полонених загинуло від голоду та епідемічних хвороб. Жодної медичної допомоги вони не отримували.

*

Як повідомляє «Ді Ноє Цайтунг», Болгарія, яка колись була однією з найбагатших країн щодо харчових продуктів, тепер відчуває жахливу харчову

кризу. Ніяке раціонування вже не допомогає, населення голодує.

✶

Командування військ ООН в Кореї шляхом радіопересилання та скинутих листівок оголосило, що воно заплатить пілотові з комуністичного війська 100 тис. долярів за літак типу МІГ, а далі за кожного такого літака буде сплачено 50 тис. долярів.

✶

През. Айзенгауер поставив перед Конгресом вимогу переглянути та поліпшити т. зв. іміграційний закон Мак Керена, який дуже обмежує контингент кількости імігрантів до Америки, а також радить Конгресові прийняти закон іміграції 240 тис. осіб на протязі двох років головним чином переміщених осіб та втікачів з поза залізної завіси.

✶

Міністер закордонних справ США Д. Ф. Даллес в своїй промові 30 квітня відзначив великий успіх щойно закінченої конференції Атлантичної Ради. Між іншим п. Даллес вказав на те, що в обороні Европи без німецької участи в ній буде велика прогалина, якої західні держави ніяк не зможуть затулити. Врешті п. Даллес підкреслив, що бойова могутність Атлантичного пакту за рік виросла на 30%.

✶

В переговорах в Кореї про обмін військовополонених помічається деяке взаємне порозуміння. За пропозицією командування ООН, ті військовополонені, що відмовляються від репатріяції, мають залишитися в таборах і протягом 60-ти днів обидві сторони матимуть вільний доступ до них. За офіційним повідомленням з Вашінгтону 48 500 військовополонених остаточно відмовились від репатріяції; в тому числі 34.000 північнокорейців та 14 500 китайців. 84.000 можуть бути негайно репатрійованими.

Під час друкування цього числа «Бюлетеню УВР» до нас дійшла сумна вістка про несподівану смерть 9. VI. ц. р. о 14 год. дня одного з найвидатніших основоположників Українського Визвольного Руху, члена ВК УВР та голови Об'єднання Українських Аграрників

проф. Л. С. Бойка

Члени ВК УВР з великим жалем сповіщають про це всіх своїх членів і однодумців.

Чому я відмовився вшанувати пам'ять Сталіна

Подаємо тут передову статтю французького журналу «Контакт», автором якої є депутат французького Національного Зібрання п. Жан ле-Байль.

Редакція

Всупереч повідомленню урядового радіо, не всі депутати приєдналися до заклику Національного Зібрання (п. Еріо) про вшанування пам'яті генералісимуса Сталіна. Двоє з присутніх не встали з своїх крісел, і одним з них був я.

Я не пишаюся своїм вчинком, але й не засуджую себе за нього. Просто, як депутат парляменту, я ухилився від цього чину, який, на мою думку, виходить за межі звичайного висловлення співчуття.

Французи! Я зовсім не рахую за свій обов'язок виявляти свою прихильність до Сталіна, який ніколи не був і не міг бути визволителем нашої країни, який, лише проти своєї волі, став нашим союзником після того, як Гітлер напав на Совєтський Союз.

Я не почуваю себе зобов'язаним йому за Сталінград, в якому він захищав Росію, зневажаючи далі Францію так само, як і в 1939 році, коли він, у наслідок своєї дипломатичної і військової зради, віддав Францію Гітлерові на поталу. Я не почуваю себе зобов'язаним людині, яка підтримує Го-Чі-Міна і Мао-Цзе-Тунга проти французьких салдатів, які вмирають в Індокитаї та в Кореї.

Я, нарешті, зовсім незобов'язаний людині, яка, після закінчення другої світової війни, робила все, щоб захопити і підкорити собі нашу країну, і захопила б її, якби його п'ята колона не зустріла б рішучу протидію з боку чесних французьких патріотів.

Я завжди був по боці пригнічених народів, і я завжди ставлюся до них з великою симпатією, але не до тих рабів, які схиляють голови перед своїм померлим тираном. Я ставлюся з великою пошаною і з симпатиєю до тих, яких за їхню політичну діяльність вислано до сибірських концентраційних таборів на каторжну працю і які прийняли вістки про смерть тирана як промінь надії на своє визволення.

Я республіканець і пацифіст, і тому я не приєдную свій голос до хору вихвалювачів нібито великої людини, бо я зовсім не вважаю його за достойного бути в ряді великих людей. Він завжди грунтував свої успіхи на пригніченні свого народу і на брутальних загарбаннях інших націй.

Шануючи пам'ять кожної людини, я не можу схилити свою голову перед труною невблаганного тирана, який, не задовольняючись ліквідацією всього, що стояло на його шляху, так, ворогів, як і друзів, зробив з правосуддя інструмент для легалізації вбивств та нелюдських страждань.

Нарешті, як соціяліст, учень Жореса, я не можу простити цьому диктаторові те зло, яке він спричинив соціялізмові, розбивши порив світового робітництва та втоптавши в бруд своїм східнім деспотизмом величезні ідеали гуманізму.

Ось чому я був проти вшанування пам'яти Сталіна.

Жан ле-Байль

(З французької мови переклав І. Малінський)

Між двома веснами 1917-1918 р.р.

Перші три місяці 1917 року дістали пізніше, з історичної перспективи, символічну назву «весни народів». За цей час відбулися події глибокого значення, що різко повернули не тільки колесо історії народів царської Росії, яка під ударом революціних сил почала тоді валитися, а й історії народів Західньої Европи, тобто — історії всеєвітньої. Революція на території царської Росії закінчилася перемогою большевиків, і ця перемога поставила решту вільного світу перед тяжким іспитом, який триває й досьогодні і якій має довести життєздатність вільного світу, його спромогу, покінчивши раз і назавжди з будь-якою тоталітарною системою гноблення народів та людини, влаштувати людське життя за тим зразком, про який мріяли і який заповіли кращі представники людства.

Зокрема для України період між двома веснами — 1917 і 1918 років — був періодом вирішним. Як і всі інші народи Росії, пробуджені революцією до самодіяльности, українці за цей короткий відтинок історичного часу пройшли величезну якісну революцію: від провінційної «народности» до народу, який заявив про свої права жити нарівні з іншими в межах федеративного устрою нового державного твору, від ідеї культурної автономії — до ідеї цілковитої державної незалежности. Надхненна полум'яними словами великого свого пророка Тараса Шевченка, українська нація в особі її інтеліґенції, що репрезентувала найрізноманітніші політичні концепції від націонал-комунізму до монархізму, висувала одну по одній ідеї української державности, здійснення яких мало б принести щастя, добробут і повний розвиток сил пробудженої до життя нації. Цей проміжок часу між двома веснами і став періодом експериментування, коли, розривана внутрішніми суперечностями і атакована ворогом іззовні, Україна стала на велетенську історичну пробу своїх сил і своєї життєздатности.

У наше завдання тут не входить календарний огляд подій: вони відомі учасникам їх з живої дійсности, а молодшим поколінням — з книжок, газетних статтів, мемуарів та інших численних матеріялів, публікованих на еміграції. Не маємо ми на меті й виступати в ролі судді тих подій: кожне явище тодішнього українського життя, кожна людська особистість, що відогравала ту або іншу ролю в бурхливих подіях того часу, несли в собі і позитивне, і негативне, як то завжди буває в періоди творення історії, і тому остаточний висновок і присуд зможе винести тільки зовсім нове покоління, для якого 1917—1918 роки будуть такою ж далекою минувшиною, як для нас епохи Хмельницького та Мазепи.

У чотирьох універсалах Центральної Ради послідовно засвідчено еволюцію української соціялістичної інтелігенції, яка становила собою переважну більшість нового державного твору, від ідеї федерації в межах «нової революційної Росії» до цілковитої державної незалежности України. До цієї останньої ідеї тодішні фактичні карівники України прийшли радше під тиском зовнішніх подій — в Четвертому універсалі написано дослівно, що до самостійности України «нас вимушено», — тоді, коли, перед лицем большевицької практики, почали поступово розвіюватись соціялістичні ілюзії про «всесвітнє братерство» й подібні високі ідеали, здійснення яких мало розпочатися з всеросійською революцією. Але цим крайнім кроком керівники України не могли вже спинити стихійного розвитку подій, як не могли вони його локалізувати й далекосяжними соціяльними реформами. Те, що тоді у своїй облудній пропаганді обіцяли народові большевики, було однак прибавливіше, «прогресивніше», «революційніше», за земельну та інші реформи Центральної Ради, і реальна дійсність являла собою поле діяльности, де зударювалися між собою розагітовані большевиками крайні революційні елементи, з одного боку, і окупаційна сила німецької армії, тобто чинник зовнішній, що до нього по допомогу вдалася Центральна Рада, бувши сама не в силі спинити й відперти навалу большевиків. Таким чином сталося, що німці, для яких усі соціяльні заходи соціялістичної Центральної Ради були аж ніяк неприйнятні, зробили тиск, тобто попросту вжили фізичної сили і молодий український революційний парлямент розігнали. Водночас, у тому ж квітні 1918 року, відбувся й внутрішньоукраїнський переворот, наслідком якого владу в своїх руках зосередив гетьман Павло Скоропадський.

Не вдаючися тут в оцінку явища і не висловлюючи ані симпатій, ані антипатій, мусимо лише констатувати з усією тверезістю, що гетьманат був тоді єдино можливим позитивним виходом для України, що переживала такий критичний час. Те, що тодішні окупанти України підтримали гетьмана як носія потрібної їм на той час «твердої влади», те, що гетьмана оточили люди недостойні, своєкорисні, різні кар'єристи й авантурники, наслідком діяльности яких відбувалися славнозвісні операції так званих карних загонів по селах, зрештою й те, що в тих умовах Скоропадський змушений був іти на числені компроміси з окупаційною владою, як мусіли йти на компроміси з нею пізніше Гаха і маршал Петен, які в подібних умовах рятували чехів та французів, — усе це факти, що їх не можна і не треба замовчувати. Але так само не можна замовчувати й того позитивного, що принесла за короткий час свого тривання — від квітня до кінця листопада 1918 року — гетьманська влада: господарську стабілізацію, здійснення таких далекосяжних культурних заходів, як заснування Української Академії Наук та Українського Університету — при повному бойкоті з боку інтелігенції, яка вважала гетьманську владу за «реакційну», — далі рішучі заходи у створенні національних збройних сил і т. д. Насамперед же — гетьманська влада виступила відразу ж як безкомпромісова антибольшевицька сила і лишилася такою послідовною до кінця.

Як відомо, приводом до повстання Національного Союзу проти гетьмана, яке відбулося в погодженні з підпільними українсько-большевицькими чинниками, послужила ухвала гетьманського уряду про федерацію з майбутньою — небольшевицькою — Ро-

сією. Знов таки важко сказати, який вигляд би мала ця федерація і як взагалі уклався б розподіл сил і взаємин на території колишньої царської Росії, якби большевизм був тоді розгромлений і народи змогли б справді виявити свою ніким не гноблену волю. Історичним фактом, проте, є, що большевики перемогли, а в ході закріплення своєї влади винищили поступово всяку опозицію на місцях, в тому й числі й своїх учорашніх спільників у боротьбі проти гетьмана.

Сьогодні ми стоїмо на можливому порозі подій, що близько нагадуватимуть події 1917—1918 років. На випадок збройного конфлікту між вільним Заходом та большевицьким Сходом і розгрому большевизму наслідком цього конфлікту Україна може знов опинитися в полоні суперечних внутрішньополітичних концепцій, які, поборюючи одна одну, вкинуть цілий край у нову руїну. Довголітня еміграція, як видно, нічого не навчила представників тих угруповань, які й досі бавляться в «уряди» та «законні репрезентації» України, а групи нових емігрантів, що влилися в середовище старих, ще більше ускладнюють цей процес бродіння, вносячи в нього дальший хаос боротьби між собою різних «вождів» та «концепцій». Проте, люди доброї волі, тобто всі ті українці, яким ідеться не про вхоплення міністерського портфелю в майбутній самостійній Україні, а про дійсне визволення Батьківщини, повинні пам'ятати твердо одне: експериментування коштом новопроливаної братньої крови не повинне мати більше місця в умовах боротьби за вільну Україну, в умовах її здобуття й відбудови. Озброєні історичним досвідом, ми не маємо права витрачати наші сили на безплідні докази того, яка з емігрантських груп репрезентує собою законну владу в Україні. Об'єднавши всі наші сили, ми повинні боротися за створення самих умов, за яких цю законну владу — незалежно від наших концепцій і особистих бажань — перебрав би той, кому вона належиться за всіма Божими й людськими законами: сам український народ.

З цього погляду події 1917—1918 років можуть послужити нам дуже повчальним прикладом, — негативним або позитивним, залежно від того, що саме з історичного досвіду ми оберемо собі за дороговказ.

П. С.

Ярошева сім'я

(Спогад)

Село наше Макарівка Богодухівського району на Харківщині розташоване обабіч яру, що ген ховаючись між чагарниками та верболозом, ліниво повзе до Ворксли. На півдні села, зі сходу на захід, присіли, мов би подорожні на відпочинок, три могили: Турецька, Гостра й Розкопана, а за ними бережком різбився оборонний вал, споруджений турками в часи турецько-російської війни. Вискочать бувало Ярошеві діти на чолі зі старшим Андрійком — гайда до могили. А там урозбіг. Одні вилізують на Гостру могилу і дивляться, як Святий Петро кози гонить, інші на Турецьку могилу, щоб, як казав дідусь, ніжками подрібушити, — «хай знають бусурмани, що в нашій землі їм покою не буде». Зате Андрій любив ходити до Розкопаної могили. Вскочить до неї, — а вона величезна, ніби став висхлий, — і риється. Дивишся шолом знайде, з якого потім птицю поїть або коням овес дає, а то і кусень від шаблі. Набридне бавитись — Андрій команду подасть:

— Ану, голопузі, додому! — і піднялась курява від дев'яти пар дітячих ніжок до самого Ярошевого двору.

Забіжать у двір, а батько їм прочухана:

— Все гарцюєте, а до господарства не привикаєте . . .

І дійсно таки, Тихонові Ярошу тяжкувато було вести господарку. Як не кажіть, 40 десятин землі, троє робочих коней, два лошаки, корова, телиця та ще й два бички, а помічників лише три з дев'яти. Самому старшому, Андрію, було 16 років. Та все ж таки старий Ярош з роботою порався заки зимою 1929 року не забрало його ГПУ, як запеклого куркуля, і посадило за грати Холодногорської тюрми.

Засумувала Ярошиха, як то раду з дітьми дати. А тут ще активісти хліб грабують, худобу розтягають. Таке лихо скоїлося, що й пригадати страшно.

— На сумуйте, мамо, прийде весна, я сам піду в район скаржитись — заспокоював Андрій матір. — Які ж ми куркулі? . .

Та чекати на весну не довелося.

Однієї січневої ночі 1930 року три підводи санок, перевантажених людьми, увіралися з городу в двір Яроша. Це був сільський актив Макарівки на чолі з головою сільради Степаном Петровичем Сулименко, секретарем Герасимом Легейдою, активістами: Никифором Форостом, Корнієм Ковальовим зі своєю дружиною Параскою, Ягором Пащенком з сином Грицьком, Іваном Фомічом Пащенко з дружиною Оленою та декількома агентами ГПУ.

Першим проявив свою відвагу Степан Петрович. Він стрибнув з санок і, підскочивши до дверей, почав гаратати наганом. Перелякана Ярошиха запитала через вікно:

— Хто там такий?

— Відчиняй! — наказав голова сільради.

Ярошиха дверей не відчиняла. Налякані діти грюкотом збилися в кут печі. Сінні двері не витримали натиску плечей озброєних берданками активістів і з гуркотом повалилися в сіни. Хатні двері Ярошиха відкрила сама. Оскаженілі активісти вскочили до хати і наказали Ярошисі як можна швидше збиратися й забрати з собою дітей.

На печі піднявся вереск. Озвірілий К. Ковальов та Н. Форост почали жбурляти з печі напівголих дітей, де з підлоги їх хапали інші активісти й тягли на двір до санок. Навантажені санки з Ярошевою сім'єю накрили токовою попоною і рушили в дорогу. Проїжджаючи повз клуню, Андрій зіскочив з санок та почав тікати. Не встиг заскочити до клуні, як за ним погнався Форост з Ковальовим. Впевнений в безвихідному становищі Андрій закричав на гвалт. Ковальов вхопив пучок житної соломи, зробив з нього наскоро перевесло і затягнув Андрію рота. В такому положенню мусив їхати майже до самого

двірця Хотьмежа, який знаходився від їхнього села понад 30 кілометрів. А там у вагони й вивезли на Сибір.

З початком літа 1931 року Тихон Ярош був звільнений з ув'язнення «за неіменієм доказательства», — де йому ставилося у вину користування двохстами десятинами землі і десятьма робітниками, — повернувся додому. Голова сільради й каже:

— Може хочеш сім'ю свою мати коло себе? Вишли їй гроші — вона приїде. А довідку ми вже безкоштовно дамо.

Тихон пішов по добрих людях. Хто карбованець, хто два і восени цього ж року сім'я повернулася з заслання без чотирьох дітей. Вони померзли ще під час транспорту на Сибір.

Не згладилась з пам'яти тяжка втрата дітей, як Тихона Яроша спіткала нова, ще лютіша біда. В травні місяці 1932 року серед білого дня ті ж самі активісти оточили десять дворів: Якова й Максима Токарів, Якова Білика, Паші Легейди... а в тому числі і двір Тихона Яроша, забрали їх з сім'ями і вивезли в безвість.

Прийшла осінь. На їх поля гайворонням накинувся актив. Вони тягли майно та врожай чесних працівників, заохочуючи до грабунку й бідноту, як Сашка Козюберду, Ілька Швидкого з синами, Антіна Понеділка, Петра Криворота та інших. Мовляв, дивись: я не сіяв і не косив — повну торбу напросив. Та ці високогуманні селяни не посміли й колоска чужого взяти. Всі вони вмерли голодною смертю 1933 року.

І ніби Божа кара за чесну поставу нашого селянства до приватної власности звалилася на голову тих хамів, які були ласі на чуже майно. Більша їх частина пішла протоптувати шляхи Далекої Півночі.

Так нищили наше селянство та ніколи і ніхто у світі не знищить його нахилу мати і володіти.

Назар Сулименко

Конференція Об'єднання Українців Федералістів Демократів в м. Мюнхені

25 квітня ц. р. в м. Мюнхені відбулася конференція Об'єднання Українців Федералістів Демократів (ОУФД). Прибувший з Канади голова ОУФД проф. Богатирчук зробив доповідь, в якій він змалював завдання і шлях роботи Українських Федералістів. Доповідач підкреслив історичну пов'язанність — культурну, економічну, релігійну — двох великих народів українського та російського.

«Лейт-мотивом» всіх виступів і, головним чином, у виступі голови конференції проф. Шідловського, — був заклик до порозуміння з інакодумаючими українцями до утримання від гострих нападів на їх адресу та до обов'язкової толерантности. Взаємні образи та лайки в українському середовищі лише загострюють зброю нашого загального ворога — комунізму, принижують ім'я українця та послаблюють українську визвольну боротьбу», — сказав проф. Бойко. Конференція закінчилася співом українського гимну, який дружньо проспівали учасники конференції.

І. М.

Голено чи стрижено, пане Гудим-Левковичу?

В ч. 9 «Бюлетеню УВР» було вміщено мого відкритог листа, як голови ЦБ УДС, до ЦК ОУФД у справі запрошення цим останнім п. Ю. Гудима-Левковича на свій з'їзд як делегата від УДС. В листі докладно з'ясовано неправність репрезентування п. Гудимом-Левковичем УДС, організація якої перебуває в Німеччині і жадних повноважень п. Гудимові-Левковичеви в цій справі не давала. В наступному числі «Бюлетеню УВР» — 10—11, за січень-лютий 1953 р., — вміщено й офіційну заяву ВК УВР у цій справі, де, по короткому виясненні її, сказано було наприкінці, що ВК УВР вважає «всю гумористичну історію з п. Гудим-Левковичем закінченою».

Звичайно, до цієї історії не варто було б більше повертатися, якби п. Гудим-Левкович, під'юджуваний бажанням сказати таки останнє слово у відомій анекдотичній концепції «голено-стрижено», не виступив би тепер знов на сторінках «Східняка» в ч. 29, з 3. квітня 1953 р. з відкритим листом, в якому обвинувачує нас мало не в захопленні влади в УДС шляхом «путчу».

Що ж, нехай і «стрижено»! Обмежимося лише тут на маленькому зіставленні дат в інтересах тієї ж правди, незаплямленим борцем за яку виступає в Америці п. Гудим-Левкович.

На 20. грудня минулого року було призначено конференцію УДС з метою створення централі цієї організації та виборів її керівних органів. Серед інших членів УДС був повідомлений про це і п. Гудим-Левкович. Після довгої (і незрозумілої) мовчанки цей остатній раптом надіслав листа, в якому сповіщав, що мітична «централя УДС», яка нібито перебуває в Америці, виходить із складу УВР. Цікаво тут те, що лист датовано 16 грудня, а поштовий американський штемпель на ньому — з 24 грудня. З якою метою п. Гудим-Левкович носив листа з таким важливим повідомленням у своїй кишені аж 9 днів, нехай, як хоче, пояснить, бо останнє слово ми переуступаємо йому. Нехай буде «стрижено»!

Володимир Василакий

До друзів і прихильників УВР!

Зібрані гроші в Німеччині просимо пересилати на адресу: München, Bayerische Vereinsbank, — Postscheckkonto 9785, für Bankkonto 408596.

З інших країн гроші пересилати через банк на адресу: München, Bayerische Vereinsbank, Bankkonto № 408596, або міжнародними поштовими купонами.

«БЮЛЕТЕНЬ» видає Виконавчий Комітет Ради Українського Визвольного Руху

Поштова адреса редакції: W. Solotarenko, München 37, Postfach 19, Germany. Ціна 30 пф. (Preis 30 Pfg)